

ΝΟΜΟΣ 3213/2003 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)

Περιεχόμενα

Άρθρο 1 Υπόχρεοι σε δήλωση	2
Άρθρο 2 Περιεχόμενο δήλωσης περιουσιακής κατάστασης.....	10
Άρθρο 2 ^Α Διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και δήλωσης οικονομικών συμφερόντων.....	13
Άρθρο 3 Όργανα και διαδικασία ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης	16
Άρθρο 3 ^Α Επιτροπή Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης	18
Άρθρο 3B Λειτουργία της Επιτροπής.....	20
Άρθρο 6 Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης.....	22
Άρθρο 6Α.....	24
Άρθρο 7 Παρακώλυση ελέγχου - Μη σύννομη δημοσίευση δήλωσης	24
Άρθρο 8 Απαγόρευση συμμετοχής σε εταιρεία με έδρα στην αλλοδαπή για πολιτικά πρόσωπα, απαγορεύσεις συμμετοχής σε εταιρείες με έδρα μη συνεργάσιμα φορολογικά κράτη και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς	25
Άρθρο 9 Γενικές ποινικές διατάξεις	26
Άρθρο 10.- Ποινική διαδικασία.	27
Άρθρο 11 Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων.....	28
Άρθρο 12 Καταλογισμός	29
Άρθρο 13 Περιορισμοί διενέργειας χρηματιστηριακών συναλλαγών.....	29
Άρθρο (8) 14 Ειδικές ρυθμίσεις για το σώμα επιθεωρητών - ελεγκτών δημόσιας διοίκησης και άλλες κατηγορίες ελεγχόμενων προσώπων	29
Άρθρο (9) 15 Μεταβατικές διατάξεις	30
Άρθρο (10) 16.....	31
Άρθρο (11) 17.....	31
Άρθρο (12) 18 Τελικές διατάξεις.....	31
Άρθρο 19 Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων	31

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3213 (ΦΕΚ Α'309/31.12.2003)

Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 10 ν. 4571/2018, ΦΕΚ Α 186 (οι παρ. 1 & 3 αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 75 παρ. 3 & 4 του Ν. 4587/2018, ενώ η παρ. 1 του αντικαταστάθηκε εκ νέου από την παρ. 2 του άρθρ. 92 του ν. 4605/2019)

1. Οι καταστάσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 για τους υπόχρεους σε υποβολή Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. για το έτος 2018 καταχωρίζονται από 3-1-2019 έως 25-1-2019 και για το έτος 2019 έως 30.04.2019.

2. Όσοι ανήκουν σε κατηγορίες προσώπων, για τις οποίες επιβάλλεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής δήλωσης με τον παρόντα νόμο, υποβάλλουν τη σχετική (αρχική) δήλωσή τους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος, χωρίς να υπολογίζεται το διάστημα κατά το οποίο η ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή τίθεται εκτός λειτουργίας, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα υφιστάμενα, κατά το χρόνο κτήσης της ιδιότητας, περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.3213/2003.

3. Από τη δημοσίευση του παρόντος και για διάστημα έως τεσσάρων (4) μηνών τίθεται εκτός λειτουργίας η ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή του άρθρου 2Α του ν. 3213/2003, προκειμένου να προσαρμοστεί στις ρυθμιζόμενες με τον παρόντα νόμο τροποποιήσεις.

4. Υπόχρεοι που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων κατά τα έτη 2016, 2017, και 2018 έχουν τη δυνατότητα να τις επιβεβαιώσουν, εφόσον δεν απαιτείται μεταβολή του περιεχομένου τους κατά τις διατάξεις του παρόντος. Αρχικές δηλώσεις με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου τα έτη 2016, 2017, και 2018 που υποβλήθηκαν έως τη δημοσίευση του παρόντος αρκεί να περιέχουν τα υφιστάμενα κατά το χρόνο υποβολής τους περιουσιακά στοιχεία και δεν απαιτείται μεταβολή τους για μόνο το λόγο αυτόν. Έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί για τις δηλώσεις που επιβεβαιώνονται κατά την παράγραφο αυτή θεωρούνται έγκυροι.

5. Ειδικά για τις Δ.Π.Κ. 2016 (χρήση 2015) και 2017 (χρήση 2016) τα τραπεζικά και κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 1 παρ. 5 του ν. 3213/2003.

***ΠΡΟΣΟΧΗ: Με την παρ. 2 του άρθρου 69 του ν.4590/07-02-2019 η δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 υποβάλλεται από τους διοικητικούς, αναπληρωτές διοικητικούς, τομεακούς και ειδικούς τομεακούς γραμματείς του άρθρου 6 του ν. 4369/2016 μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση).

Οι υπάλληλοι του άρθρου 6 του ν. 1878/1990 και των άρθρων 2 και 3 του ν. 1895/1990, για τους οποίους επιβάλλεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής δήλωσης με το παρόν άρθρο, υποβάλλουν τη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος.

1.«Δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων τους ή των προσώπων με τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και των ανήλικων τέκνων τους υποβάλλουν:».

*** Η πρώτη φράση της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.1 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

α. Ο Πρωθυπουργός.

β. Οι Αρχηγοί των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και όσων λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση.

γ. Οι Υπουργοί, οι αναπληρωτές Υπουργοί και οι Υφυπουργοί.

δ. Οι βουλευτές και οι ευρωβουλευτές.

ε. Οι Περιφερειάρχες, οι Δήμαρχοι και όσοι διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων της περίπτωσης β`.»

*** Η περίπτωση ε' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 172 παρ.1 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

στ. Οι Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, οι υπηρεσιακοί γραμματείς του άρθρου 36 του ν. 4622/2019, οι υπάλληλοι ή σύμβουλοι ειδικών θέσεων και οι μετακλητοί υπάλληλοι, οι οποίοι τοποθετούνται από μονομελές ή συλλογικό κυβερνητικό όργανο, καθώς και οι υπάλληλοι που αποσπώνται, βάσει των άρθρων 6 του ν. 1878/1990 (Α` 33) και 2 και 3 του ν. 1895/1990 (Α` 116), στο Υπουργείο Εσωτερικών και διατίθενται σε βουλευτές και κόμματα της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στο γραφείο του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.».

*** Η περίπτωση στ` όπως είχε αντικατασταθεί: - με το άρθρο 69 παρ.1 Ν.4590/2019, ΦΕΚ Α 17/7.2.2019, - με την παρ.9α άρθρου 33 Ν.4795/2021, ΦΕΚ Α` 62/17.04.2021, σύμφωνα δε με την παρ.9β του αυτού άρθρου και νόμου:

" β) Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 υποβάλλεται από τους Υπηρεσιακούς Γραμματείς μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος."

ζ. Ο διοικητής και οι υποδιοικητές της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ) και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).

η. Οι Γενικοί Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ~~[και, όταν διοριστούν,]~~ οι Συντονιστές Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (άρ. 28 του ν. 4325/2015), οι Αντιπεριφερειάρχες, οι Πρόεδροι και τα μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων, καθώς και οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων των Περιφερειών»

*** Η φράση «, και όταν διοριστούν,» της περ.η' (η οποία περίπτωση είχε αντικατασταθεί ως άνω με το άρθρο 172 παρ.2 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016) διαγράφηκε με το άρθρο 1 παρ.2 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

θ. Οι Αντιδήμαρχοι, οι Πρόεδροι, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη των επιτροπών των Δήμων, οι Πρόεδροι και τα μέλη των Δημοτικών Συμβουλίων, οι Πρόεδροι, οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και οι Γενικοί Διευθυντές των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των αμιγών ή μεικτών δημοτικών επιχειρήσεων των ανωτέρω Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων Δήμων, καθώς και οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων των Δήμων. Ειδικότερα ως προς τις σχολικές επιτροπές, δήλωση περιουσιακής κατάστασης υποβάλλουν οι Πρόεδροι και οι διαχειριστές των τραπεζικών λογαριασμών αυτών.».

*** Η περίπτωση θ', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 172 παρ.3 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ι. Οι Γενικοί Διευθυντές των Υπουργείων, οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι Γενικοί Διευθυντές νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκησή τους ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

*** Η περίπτωση ι', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 παρ.3 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 68 Ν. 4689/2020, ΦΕΚ Α 103/27.5.2020.

ια. Οι Πρόεδροι, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών προμηθειών, μελετών και παροχής υπηρεσιών» των κρατικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και των ενόπλων δυνάμεων, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται, τακτικώς, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, των δημόσιων επιχειρήσεων και των δημόσιων οργανισμών, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανά διαγωνισμό, καθώς επίσης ο Γενικός Διευθυντής και Διευθυντές της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών και οι κατέχοντες θέσεις προϊσταμένων οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου οργανικών μονάδων προμηθειών στο Δημόσιο και στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, στις δημόσιες επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς.

«Την ίδια υποχρέωση υπέχουν ο Πρόεδρος και τα μέλη όλων των επιτροπών διαγωνισμών δημοσίων έργων των ανωτέρω φορέων, εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.».

*** Οι λέξεις «των επιτροπών διαγωνισμών προμηθειών και παροχής υπηρεσιών» του πρώτου εδαφίου της περ. ια' και το τελευταίο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 1 παρ.4 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ιβ. Οι Δικαστικοί και οι Εισαγγελικοί λειτουργοί ~~[και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους].~~

*** Οι μέσα σε [ ] λέξεις της περ. ιβ' απαλείφθηκαν με το άρθρο 1 παρ.5 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ιγ. Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και οι διευθυντές της Τράπεζας της Ελλάδος.

ιδ. Οι Πρόεδροι, οι Αντιπρόεδροι, οι Διευθύνοντες σύμβουλοι, οι Διοικητές, οι Υποδιοικητές, τα εκτελεστικά μέλη Δ.Σ. και οι γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, καθώς και επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

ιε. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στην εταιρία αυτή σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα οργανισμό της ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιστ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ελεγχόμενων από της Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ (ΕΧΑΕ) ανωνύμων εταιριών και οι κατέχοντες διευθυντική θέση στις εταιρίες αυτές σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό της εταιρίας ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

ιζ. Ο Πρόεδρος και τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε άλλου φορέα οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και οι κατέχοντες διευθυντική θέση σε αυτόν σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα κανονισμό του ή σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

ιη. Οι ιδιοκτήτες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι Πρόεδροι, οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι Γενικοί Διευθυντές και οι Διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής επιχειρήσεων ή εταιριών, που κατέχουν άδεια λειτουργίας ή εν γένει έχουν την εκμετάλλευση τηλεοπτικών σταθμών, ελεύθερης λήψης ή παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, καθώς και ραδιοφωνικών σταθμών, όπως και των βασικών μετόχων αυτών, με την εξαίρεση των βασικών μετόχων που εμπίπτουν στην παράγραφο 4 του άρθρου 5 του ν. 4339/2015, καθώς και των μετόχων αυτών.»

*** Η περ. ιη' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 157 παρ.5 Ν.4635/2019, ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.

«ιθ. Οι ιδιοκτήτες, οι εκδότες, οι μέτοχοι, οι εταίροι, οι Πρόεδροι, οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι και τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., οι διαχειριστές, καθώς και οι Γενικοί Διευθυντές και οι Διευθυντές ειδήσεων και ενημέρωσης κάθε μορφής

επιχειρήσεων ή εταιριών, που εκμεταλλεύονται διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα ή εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελληνίας κυκλοφορίας, όπως και των βασικών μετόχων αυτών, με την εξαίρεση των βασικών μετόχων που εμπίπτουν στην παράγραφο 4 του άρθρου 5 του ν. 4339/2015, καθώς και των μετόχων αυτών.»

*** Η περίπτωση ιθ', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 παρ.6 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 157 παρ.6 Ν.4635/2019, ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.

κ. Οι δημοσιογράφοι μέλη των οικείων ενώσεων συντακτών, καθώς και όσοι παρέχουν δημοσιογραφικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις έκδοσης εντύπων και σε ραδιοτηλεοπτικά ή διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης με σύμβαση εργασίας ή έργου.

κα. Οι ιατροί Διευθυντές και Συντονιστές Διευθυντές που υπηρετούν στα νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), στα στρατιωτικά νοσοκομεία, σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία, κλινικές και εργαστήρια, καθώς και στο Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΠΕΔΥ).

κβ. Οι πρόεδροι, τα μέλη και οι προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης όλων των Ανεξάρτητων Αρχών, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων διοικητικών και ρυθμιστικών Αρχών, της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης «και οι Ειδικοί Επιθεωρητές που εργάζονται με απόσπαση στο γραφείο του»

*** Η φράση «και οι βοηθοί του» της περ. κβ` διαγράφηκε και αντικαταστάθηκε από την φράση «και οι Ειδικοί Επιθεωρητές που εργάζονται με απόσπαση στο γραφείο του» με το άρθρο 66 Ν.4409/2016, ΦΕΚ Α 136/28.07.2016.

κγ. Οι Αρχηγοί, Υπαρχηγοί, διευθυντές κλάδων του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, οι δικαστικοί λειτουργοί του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και ο Γενικός Διευθυντής και ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

κδ. Οι αρχηγοί και οι υπαρχηγοί της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος.

*** Η περίπτωση κε` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 83 παρ.1 Ν.4504/2017, ΦΕΚ Α 184/29.11.2017.

«κε. Το αστυνομικό προσωπικό, με εξαίρεση όσους τελούν σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας, σύμφωνα με την περίπτωση ζ της παρ. 1 του άρθρου 8 και το άρθρο 14 του π.δ. 24/1997 (Α 29) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν.δ. 330/1947 (Α 84), οι συνοριακοί φύλακες, οι ειδικοί φρουροί και το πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί στην Ελληνική Αστυνομία, το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, εξαιρουμένων των στελεχών που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 27/2014 (Α 46), καθώς και το προσωπικό του Πυροσβεστικού Σώματος, με εξαίρεση όσους τελούν σε καθεστώς μόνιμης διαθεσιμότητας κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. 330/1947, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 1813/1988 (Α 243).».

*** Η περίπτωση κε' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.7 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

κστ. Το πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.».

*** Η περίπτωση κστ`, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 51 Ν.4331/2015, ΦΕΚ Α 69, και το άρθρο Ν.4336/2015, ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 83 παρ.2 Ν.4504/2017, ΦΕΚ Α 184/29.11.2017.

κζ. Το προσωπικό της υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.

κη. Οι Σωφρονιστικοί υπάλληλοι και οι εξωτερικοί φρουροί των καταστημάτων κράτησης.

κθ. Οι προϊστάμενοι των Δασαρχείων και των Δασονομείων "και οι κατά νόμον αναπληρωτές τους".

*** Οι μέσα σε " " λέξεις της περ. κθ' προστέθηκαν με το άρθρο 1 παρ.8 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«λ. Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του Δημοσίου, οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων οποιασδήποτε Υπηρεσίας Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, "το προσωπικό της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος", καθώς και οι υπάλληλοι των μονάδων αυτών που ασκούν οποιαδήποτε ελεγκτικά καθήκοντα.»

*** Η περ. λ', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 172 παρ.4 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 393 Ν.4512/2018, ΦΕΚ Α 5/17.1.2018, οι δε μέσα σε " " λέξεις αυτής αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 1 παρ.9 Ν. 4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

λα. Οι Γενικοί Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), των Διαπεριφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων (Δ.Ε.Κ.) του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.), του Κέντρου Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Ελέγχου και όλοι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα Τμήματα Ελέγχου των παραπάνω υπηρεσιών, καθώς και όλοι οι υπάλληλοι που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές, ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων των Τελωνείων, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων Γενικών Θεμάτων και Τελωνειακών Διαδικασιών των Τελωνείων, όλοι οι υπάλληλοι των Τελωνείων που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα, οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Τμημάτων, καθώς και οι υπάλληλοι των Ελεγκτικών Υπηρεσιών Τελωνείων (ΕΛ.Υ.Τ.) και της Διεύθυνσης Παρακολούθησης και Ελέγχου Ανασταλτικών Καθεστώτων (ΔΙ.Π.Ε.Α.Κ), καθώς και οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των Κτηματικών Υπηρεσιών του Δημοσίου.

λβ. Οι Προϊστάμενοι των Επιχειρησιακών Διευθύνσεων Ειδικών Υποθέσεων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), οι Προϊστάμενοι των Περιφερειακών Διευθύνσεων και Τμημάτων ελέγχου-δράσης αυτών, καθώς και οι υπάλληλοι -ελεγκτές που υπηρετούν στις παραπάνω υπηρεσίες.

«λγ. Οι προϊστάμενοι και οι υπάλληλοι των οργανικών μονάδων δόμησης οποιουδήποτε οργανωτικού επιπέδου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καθώς και οι εισηγητές των Επιτροπών Εξέτασης Προσφυγών Αυθαιρέτων, των Συμβουλίων, Περιφερειακών Συμβουλίων και του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων, των Συμβουλίων, των Περιφερειακών Συμβουλίων και των Κεντρικών Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής, του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και του Κεντρικού Συμβουλίου Νεοτέρων Μνημείων.»

*** Η περ. λγ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.10 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

λδ. Το προσωπικό της Ειδικής Γραμματείας Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, καθώς και οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή διαχειριστές των εταιριών του ιδιωτικού τομέα που μετέχουν σε τέτοιου είδους συμπράξεις.

λε. Ο Πρόεδρος και τα μέλη ΔΣ Αθλητικών Ομοσπονδιών και τα πρόσωπα που είναι μέλη Διοίκησης Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών (Α.Α.Ε.) ή Τμημάτων Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.) ή τους έχει ανατεθεί η διαχείριση Τ.Α.Α. ή είναι μέτοχοι Α.Α.Ε. με συνολικό ποσοστό μεγαλύτερο του 1% του μετοχικού της κεφαλαίου. Σε περίπτωση που το εν λόγω ποσοστό συμμετοχής ανήκει σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή εταιρία, η υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης βαρύνει τον πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτών.

λστ. Οι αξιολογημένοι διαιτητές, βοηθοί διαιτητές και παρατηρητές διαιτησίας πρωταθλημάτων επαγγελματικού αθλητισμού και όσοι μετέχουν στα αντίστοιχα όργανα ή τις επιτροπές διαιτησίας, καθώς και ο Πρόεδρος, τα μέλη της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού και οι αναπληρωτές αυτών.

λζ. Οι Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι, οι εντεταλμένοι σύμβουλοι και Γενικοί Διευθυντές των αναφερόμενων στις

περιπτώσεις ε` και στ` της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 280 Α) όπως αυτές ισχύουν νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα είναι φορείς ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων έργων ή ανάθεσης και εκπόνησης μελετών δημόσιων έργων.

λη. Οι Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Τμημάτων της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως και οι σύμφωνα με τα άρθρα 28 του π.δ. 609/1985 (Α` 223) και 15 του ν. 716/1977 (Α` 205) ασκούντες καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημόσιων έργων και μελετών δημοσίων έργων. Οι κατέχοντες αντίστοιχες θέσεις στο Δημόσιο, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, εφόσον κατά το νόμο ή τον οργανισμό του οικείου Υπουργείου ή του νομικού προσώπου έχουν αρμοδιότητες σχετικές με την ανάθεση δημόσιων έργων ή μελετών δημόσιων έργων ή ασκούν καθήκοντα επιβλεπόντων μηχανικών δημόσιων έργων ή μελετών.

«λθ. Ο ιδιοκτήτης, οι εταίροι, οι βασικοί μέτοχοι, τα εκτελεστικά μέλη οργάνου διοίκησης και τα διευθυντικά στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν τη μόνιμη κατοικία τους στην Ελλάδα και φέρουν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω ιδιότητες σε αλλοδαπές επιχειρήσεις που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, εφόσον το αντικείμενο τους υπερβαίνει τα αναφερόμενα στην περίπτωση ια' ποσά ανά περίπτωση, εξαιρουμένων των βασικών μετόχων και των μετόχων επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις και είτε οι ίδιες είτε οι βασικοί μέτοχοι αυτών εμπίπτουν στις εξαιρέσεις από την υποχρέωση ονομαστικοποίησης της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30).».

*** Η περ. λθ` τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 69 παρ.2 Ν.4871/2021, ΦΕΚ Α 246/10.12.2021.

λι. Τα μέλη και οι εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών, τα μέλη των οργάνων ελέγχου τα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα, τα μέλη των οργάνων αξιολόγησης και εξέτασης των επενδυτικών σχεδίων, ελέγχου επενδύσεων και εκταμίευσης των παρεχόμενων ενισχύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

μ. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και οι Αναπληρωτές τους.».

*** Η περ. μ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 46 Ν.4686/2020, ΦΕΚ Α 96/12.5.2020.

μα. Τα μέλη των Επιτροπών Εξετάσεων Υποψηφίων Οδηγών.

μβ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινωνίας της Πληροφορίας, οι Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Διευθυντές των Επιχειρησιακών Μονάδων. Τα μέλη του Μητρώου Αξιολογητών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων και άλλοι εξωτερικοί συνεργάτες που έχουν συμμετάσχει σε αξιολογήσεις, Γνωμοδοτικές Επιτροπές και Επιτροπές Προσφυγών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων, οι Πρόεδροι και τα Μέλη Επιτροπών Αξιολόγησης Προσφορών κάθε βαθμού, καθώς και Επιτροπών Προσφυγών έργων Δημοσίου Τομέα, οι Πρόεδροι και τα Μέλη των επιτροπών Παρακολούθησης και Παραλαβής Έργων Δημοσίου Τομέα, οι Υπεύθυνοι Έργων Δημοσίου Τομέα και Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων. Οι Προϊστάμενοι, οι αναπληρωτές Προϊστάμενοι και οι Προϊστάμενοι Μονάδων όλων των Ειδικών Υπηρεσιών και των λοιπών φορέων που ασκούν καθήκοντα ή και αρμοδιότητες διαχείρισης, εφαρμογής, συντονισμού και ελέγχου, στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007 - 2013 και 2014-2020.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 38 του Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ Α` 265/23.12.2014) ισχύουν τα ακόλουθα:

"4. Το προσωπικό που υπηρετεί σε Ειδικές Υπηρεσίες του ΕΣΠΑ του παρόντος Νόμου, στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ και σε Ενδιάμεσους Φορείς, που απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, στις επαληθεύσεις και

στις πληρωμές, υπόκειται εφεξής στις διατάξεις της παραγράφου 1 εδάφιο (μβ) του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α` 309) όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4281/2014 (Α` 160) σε ότι αφορά τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 224 του ν. 4782/2021 (Α' 36/09.03.2021) επέρχεται η παρακάτω τροποποίηση:

Στο άρθρο 24 του ν. 4310/2014 (Α` 258) προστίθεται νέα παρ. 16, ως εξής:

16. «Τα εγγεγραμμένα μέλη στο Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (Γ.Γ.Ε.Κ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων του άρθρου 27, τα μέλη του Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών - Εμπειρογνομόνων της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 4429/2016 (Α` 199), οι αξιολογητές της παρ. 4 του άρθρου 31 του παρόντος, καθώς και οι αξιολογητές των προς ένταξη εταιρειών στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων του άρθρου 47 του ν. 4712/2020 (Α` 146) δεν εμπίπτουν στο άρθρο 1 του ν. 3213/2003 (Α` 309) και δεν είναι υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης, μόνο εκ της συμμετοχής τους σε διαδικασίες αξιολόγησης ή πιστοποίησης δράσεων, προτάσεων ή προσκλήσεων που εκδίδει η Γ.Γ.Ε.Κ. ή η ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ ή το ΕΛΙΔΕΚ, εκ της αξιολογήσεως των ερευνητικών κέντρων και των ινστιτούτων τους, καθώς και εκ της αξιολογήσεως των εταιρειών που αιτούνται την ένταξη τους στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων, από την ημερομηνία σύστασης του Μητρώου με τον ν. 4712/2020 (Α` 146).».

μγ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

«μδ. Οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) και των Δημοσιονομικών Υπηρεσιών Εποπτείας και Ελέγχου (Δ.Υ.Ε.Ε.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.».

*** Η περ. μδ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.11 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

με. Ο πρόεδρος, τα μέλη και οι υπάλληλοι της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

μστ. Ο πρόεδρος και οι διαχειριστές Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) που επιχορηγούνται από το κράτος.

μζ) Το προσωπικό του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), του Υπουργείου Τουρισμού και της Γενικής Διεύθυνσης Διασφάλισης Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής ή χορήγησης αδειών κάθε μορφής, καθώς και οι προϊστάμενοι των αντίστοιχων μονάδων οποιασδήποτε βαθμίδας των παραπάνω υπηρεσιών.

*** Η περ. μζ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο άρθρο. 6 παρ. 4 του Ν. 4711/2020, ΦΕΚ 145/Α/29-07-2020.

«μη. Τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

*** Η περ. μη' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.13 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«μθ. Κάθε άλλο πρόσωπο για το οποίο προβλέπεται υποχρέωση υποβολής δήλωσης από ειδική διάταξη νόμου.»

*** Η περ. μθ' προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.10 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«2. Η δήλωση της παραγράφου 1 υποβάλλεται από τους υπόχρεους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την απόκτηση της ιδιότητάς τους (αρχική δήλωση). Τα επόμενα έτη, η δήλωση υποβάλλεται κάθε χρόνο κατά το διάστημα της θητείας της άσκησης της δραστηριότητας ή της διατήρησης της ιδιότητας των υπόχρεων και για το επόμενο έτος. Ειδικά για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α έως και ε και ιβ της παραγράφου 1 η δήλωση υποβάλλεται για τρία (3) έτη μετά από την απώλεια της ιδιότητας ή τη λήξη της θητείας. Η δήλωση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

«Κατ' εξαίρεση, δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου τα έτη 2016, 2017, 2018 και ετήσιες των ετών 2016 (χρήση 2015), 2017 (χρήση 2016) και 2018 (χρήση 2017) υποβάλλονται από 18.2.2019 έως 30.4.2019.».

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2,όπως αυτή όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 παρ.14 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018,και τροποποιηθεί με το άρθρο 75 παρ.1

N.4587/2018, ΦΕΚ Α 218/24.12.2018, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 92 παρ.1

N.4605/2019,ΦΕΚ Α 52/1.4.2019.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 59 Ν.4753/2020,ΦΕΚ Α 227/19.11.2020:

"Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από 1.1.2020 έως και 30.11.2020 και ετήσιες του έτους 2020 (χρήση 2019), υποβάλλονται μέχρι και τις 28.2.2021."

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 29 του Ν.4760/2020 (ΦΕΚ Α' 247/11.12.2020) ισχύουν τα ακόλουθα:

"1. Οι υπόχρεοι που είχαν υποβάλει έως τη δημοσίευση του ν. 4571/2018 (Α' 186), ήτοι τις 30.10.2018 δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018 και δεν έχουν επιβεβαιώσει αυτές, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4571/2018, έχουν τη δυνατότητα να τις επιβεβαιώσουν, έως τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α' 309).

2. Οι πληρωμές ηλεκτρονικών παραβόλων για την υποβολή των δηλώσεων της παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4571/2018, από τους υπόχρεους της παρ. 1, αναστέλλονται, κατά τη διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος. Πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί για την αιτία αυτήν, επιστρέφονται στον δικαιούχο, μετά από τυχόν συμψηφισμό, κατά το άρθρο 83 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) (Α' 90) και το άρθρο 48 του ν. 4174/2013 (Α' 170), ή μετά τυχόν παρακράτηση, κατά το άρθρο 12 του ν. 4174/2013".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 59 του ν. 4753/2020 (Α' 227),όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 488 Ν. 4781/2021,ΦΕΚ Α 31/28.02.2021:

"Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από 1.1.2020 έως και 31.12.2020 και ετήσιες του έτους 2020 (χρήση 2019), υποβάλλονται μέχρι και την 31η.3.2021."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 68 Ν.4871/2021,ΦΕΚ Α 246/10.12.2021:

"Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από την 1η.1.2021 έως και τη 16η.11.2021 και ετήσιες του έτους 2021 (χρήση 2020), υποβάλλονται μέχρι και τη 16η.2.2022."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: «Κατά το άρθρο 8 Ν.4890/2022 ΦΕΚ Α' 23/11-02-2022 «Το άρθρο 68 του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιείται ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων και διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 68

Παράταση προθεσμίας υποβολής δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων

Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από την 1η.1.2021 έως και τη 30ή.11.2021 και ετήσιες του έτους 2021 (χρήση 2020), υποβάλλονται μέχρι και την 28η.2.2022.»

«3. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους ο αρμόδιος φορέας ή τα όργανα διοίκησης του φορέα στον οποίο υπάγονται ή από τον οποίο εποπτεύονται οι υπόχρεοι ετήσιας δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, οφείλει να καταχωρίσει ηλεκτρονικά, μέσω της ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής, την κατάσταση των υπόχρεων προσώπων και να την οριστικοποιήσει. Η κατάσταση περιλαμβάνει υπόχρεους που απέκτησαν, κατέχουν ή απώλεσαν την ιδιότητα του υπόχρεου στην προηγούμενη χρήση, στις τρεις (3) προηγούμενες χρήσεις για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α' έως και ε' και ιβ' της παραγράφου 1 ή στις χρήσεις που κατ' εξαίρεση ειδικότερα προβλέπονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η μη ύπαρξη υπόχρεων πρέπει να δηλώνεται ηλεκτρονικά με την οριστικοποίηση μηδενικής κατάστασης από πιστοποιημένο χρήστη του φορέα. Το αρμόδιο όργανο ελέγχου μπορεί να ζητά από οποιαδήποτε υπηρεσία, φορέα ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο που διαθέτει στοιχεία για πρόσωπα που υπάγονται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, κατάσταση των οικείων προσώπων.».

*** Το β' εδάφιο της παρ.3, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 75 παρ.2 του Ν.4587/2018, ΦΕΚ Α 218/24.12.2018

*** Κατά το άρθρο 10 παρ.1 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 75 παρ.3 του Ν.4587/2018,

ΦΕΚ Α 218/24.12.2018 και στη συνέχεια από το άρθρο 92 παρ. 2 του Ν.4605/2019, ΦΕΚ Α 52/01-04-2019 "Οι καταστάσεις του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3213/2003 για τους υπόχρεους σε υποβολή Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. για το έτος 2018 καταχωρίζονται από 3.1.2019 έως 25.1.2019 και για το έτος 2019 έως 30.04.2019".

«4. Αμφισβητήσεις αποκλειστικά και μόνο ως προς την ιδιότητα του υπόχρεου επιλύονται με πράξη των κατά περίπτωση αρμοδίων οργάνων ελέγχου, η οποία εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου ή των οργάνων, που είναι αρμόδια να υποβάλουν την κατά την προηγούμενη παράγραφο, κατάσταση υπόχρεων.».

*** Οι παράγραφοι 3 και 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 1 παρ.15 και 16 αντίστοιχα Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α186/30.10.2018.

«5. Τα τραπεζικά και τα κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται, μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την υποβολή σε αυτά σχετικού αιτήματος του υπόχρεου, να χορηγούν χωρίς επιβάρυνση βεβαιώσεις περί του υπολοίπου των καταθέσεων αυτού την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους ή την ημερομηνία κτήσης της ιδιότητας του υπόχρεου, σε περίπτωση αρχικής δήλωσης. Ειδικά για τους υπόχρεους των περιπτώσεων α έως ε και ιβ της παραγράφου 1, τα τραπεζικά και τα κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται, ομοίως χωρίς επιβάρυνση και μέσα στην ίδια προθεσμία, να εκδίδουν αναλυτική κατάσταση των προς αυτά οφειλών των ως άνω υπόχρεων κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους ή κατά την ημερομηνία κτήσης της ιδιότητας.».

*** Η παρ.5,η οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 172 παρ.5 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.17 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 10 παρ.5 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018:

"5. Ειδικά για τις Δ.Π.Κ. 2016 (χρήση 2015) και 2017 (χρήση 2016) τα τραπεζικά και κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 1 παρ. 5 του ν. 3213/2003`

«6. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, με το οποίο ρυθμίζονται περιπτώσεις υποχρέωσης υποβολής Δ.Π.Κ. μελών συλλογικών οργάνων, υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης είναι τα αναπληρωματικά μέλη των οργάνων αυτών, εφόσον έχουν συμμετάσχει σε συνεδριάσεις τους, όπως αυτό προκύπτει αποκλειστικά από τα επίσημα πρακτικά των συνεδριάσεων του οργάνου.».

*** Η παρ.6 προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.18 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 2 Περιεχόμενο δήλωσης περιουσιακής κατάστασης

1. «α. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης περιέχει λεπτομερώς τα υφιστάμενα κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους περιουσιακά στοιχεία στην ημεδαπή και την αλλοδαπή. "με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου".

«Ειδικώς, η αρχική δήλωση περιλαμβάνει τα υφιστάμενα κατά το χρόνο κτήσης της ιδιότητας περιουσιακά στοιχεία, την αξία κτήσης τους, εφόσον είναι διαθέσιμη και τον τρόπο κτήσης τους.».

*** Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α` αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 209 παρ.1 Ν.4635/2019,ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.

«Κατ'εξαιρέση η πρώτη ηλεκτρονική ετήσια δήλωση περιλαμβάνει τα υφιστάμενα, κατά το χρόνο αναφοράς της, περιουσιακά στοιχεία και την αξία κτήσης τους εφόσον είναι διαθέσιμη.».

*** Το τρίτο εδάφιο της περ.α'προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ.2 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Ως περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται ιδίως:

i. Τα έσοδα από κάθε πηγή.

ii. Τα ακίνητα, καθώς και τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, με ακριβή προσδιορισμό τους.

«iii. Οι μετοχές ημεδαπών και αλλοδαπών εταιρειών (με την επιφύλαξη της απαγόρευσης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου), τα ομόλογα και ομολογίες κάθε είδους, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων κάθε

είδους και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα κάθε είδους.»

iv. Οι κάθε είδους καταθέσεις σε τράπεζες, ταμειυτήρια και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τα κάθε είδους χρηματιστηριακά ή ασφαλιστικά προϊόντα και συμμετοχές σε κεφάλαια επιχειρηματικών ή επενδυτικών συμμετοχών (funds) και καταπιστεύματα (trusts).

«v. Η μίσθωση θυρίδων σε τράπεζες, ταμειυτήρια και άλλα ημεδαπά ή αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, το σύνολο των μετρητών, που δεν περιλαμβάνονται στην περίπτωση iv εφόσον το συνολικό ποσό υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Το προαναφερόμενο ποσό αφορά αθροιστικά τον υπόχρεο, τον σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα και το πρόσωπο, με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

vi. Κάθε κινητό που η αξία του υπερβαίνει το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αποκτηθέντα, όμως, πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ. Η δηλούμενη αξία συνοδεύεται από τα παραστατικά αγοράς ή τα νόμιμα φορολογικά παραστατικά ή εκτίμηση της εμπορικής αξίας του κινητού από εκτιμητή που περιλαμβάνεται στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών που τηρείται στο Υπουργείο Οικονομικών. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κινητά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής, πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, η εκτιμώμενη αξία δεν μπορεί να είναι κατώτερη αυτής που αναγράφεται στη σχετική σύμβαση.»

*** Οι υποπεριπτώσεις v και vi αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 2 παρ.3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

vii. Τα πλωτά και τα εναέρια μεταφορικά μέσα, καθώς και τα κάθε χρήσης οχήματα.

«viii. Η συμμετοχή σε κάθε είδους εταιρεία ή επιχείρηση (με την επιφύλαξη της απαγόρευσης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου).»

«ix. Ειδικά η δήλωση των υπόχρεων, που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και ε και ιβ της παραγράφου 1 του άρθρου 1, περιλαμβάνει και τις δανειακές τους υποχρεώσεις προς ημεδαπά και αλλοδαπά πιστωτικά και τραπεζικά ιδρύματα, λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και φυσικά πρόσωπα κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους εφόσον κάθε μία από αυτές υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.»

Η δήλωση των παραπάνω υπόχρεων περιλαμβάνει και κάθε οφειλή που προέρχεται από διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τέλη προς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και εισφορές προς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ «κατά την ημερομηνία του προηγούμενου εδαφίου».

*** Το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης ix, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 2 παρ.4 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 209 παρ.2 Ν.4635/2019, ΦΕΚ Α 167/30.10.2019. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης ix τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.4 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** Η μέσα σε " " φράση του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α` (όπως η περ. αυτή είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 173 παρ.1 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016) προστέθηκε και τα στοιχεία iii και viii αυτής αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ.1,2 και 3 αντίστοιχα Ν.4396/2016,ΦΕΚ Α 111/8.6.2016.

β. i. Σε περίπτωση απόκτησης νέου περιουσιακού στοιχείου ή επαύξησης υφιστάμενου, στη δήλωση περιλαμβάνεται, υποχρεωτικώς, το ύψος της σχετικής δαπάνης, καθώς και αναλυτική παράθεση της πηγής προέλευσης των σχετικών πόρων. Σε περίπτωση εκποίησης μνημονεύεται το εισπραχθέν τίμημα.

ii. Στη δήλωση αναφέρονται τα προσωπικά, υπηρεσιακά και φορολογικά στοιχεία των υπόχρεων. Οι υπόχρεοι προσκομίζουν στο αρμόδιο όργανο ελέγχου αντίγραφα των οικείων παραστατικών εφόσον τους ζητηθεί.

«γ. Μετά την αρχική δήλωση, στην ετήσια δήλωση οι υπόχρεοι δηλώνουν τις μεταβολές που έχουν επέλθει επί της συνολικής περιουσιακής τους κατάστασης κατά το χρονικό διάστημα που αφορά η δήλωση. Ο υπόχρεος υποβάλλει, την αρχική ή την ετήσια, δήλωση με τα περιουσιακά στοιχεία του συζύγου του και στην περίπτωση διάστασης, ή του προσώπου με το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και εκάστου των ανήλικων τέκνων τους, ακόμα και αν αυτά ενηλικιώθηκαν εντός του χρονικού διαστήματος που αφορά η δήλωση. Η δήλωση υποβάλλεται από τον ίδιο και εγκρίνεται υποχρεωτικά από τον σύζυγό του ή το πρόσωπο με το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης για τα δικά του στοιχεία και από αμφότερους για τα περιουσιακά στοιχεία των ανήλικων τέκνων τους. Τις ίδιες υποχρεώσεις προς έγκριση του αντίστοιχου περιεχομένου της δήλωσης του υπόχρεου που αφορά τους ίδιους και τα ανήλικα τέκνα τους,

έχουν και οι εν διαστάσει σύζυγοι. Σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του συζύγου του υπόχρεου, του εν διαστάσει συζύγου ή του προσώπου με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις του, η δήλωση υποβάλλεται, χωρίς έγκριση, μόνον από τον υπόχρεο, ο οποίος οφείλει να αναφέρει συγχρόνως ως παρατήρηση το γεγονός της άρνησης ή της αδυναμίας, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του ετέρου προσώπου. Στις ανωτέρω περιπτώσεις το όργανο ελέγχου καλεί τον σύζυγο, τον εν διαστάσει σύζυγο, ή το πρόσωπο με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, προκειμένου να δηλώσει τα δικά του περιουσιακά στοιχεία και αυτά των ανήλικων τέκνων τους, ενώπιον του αρμοδίου, για τον υπόχρεο, οργάνου κατά τις διατάξεις του παρόντος, τάσσοντας αποκλειστική προς τούτο προθεσμία ενενήντα (90) ημερών.

Ειδικότερα, τα πρόσωπα που ελέγχονται υποχρεωτικά, σύμφωνα με το άρθρο 3B παράγραφος 2 του παρόντος νόμου και κατά τους ορισμούς του άρθρου 48 παρ. 4 περίπτωση γ στοιχεία αα έως και στστ του ν. 4557/2018, επισυνάπτουν στη δήλωση αντίγραφα των αναγκαίων εγγράφων, από τα οποία προκύπτει η δηλούμενη περιουσιακή κατάσταση.»

*** Η περ.γ', όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 79 Ν.4427/2016,ΦΕΚ Α 188, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.5 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«δ. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να υποβάλουν "στον Πρόεδρο της Επιτροπής της παραγράφου 3 του άρθρου 3Α" αντίγραφο κάθε συμβολαιογραφικού εγγράφου, που συντάσσεται από αυτούς, με το οποίο αναλαμβάνεται η υποχρέωση ή μεταβιβάζεται από ή προς δικαστικό ή εισαγγελικό λειτουργό, σύζυγο ", πρόσωπο με το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης" ή τέκνο του, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, κινητό ή ακίνητο, ή δικαίωμα, εφόσον οι εν λόγω λειτουργοί είναι εν ενεργεία και μέχρι δύο χρόνια από την παύση της ιδιότητας. Το αυτό ισχύει και για την αποδοχή κληρονομίας.»

*** Η περίπτωση δ', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 173 παρ.2 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016,τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.6 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

[2. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης συντάσσονται σε ειδικό έντυπο, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται, για μεν τους υπόχρεους των περιπτώσεων του άρθρου 3 παράγραφος 1 περίπτωση α` με απόφαση του Προέδρου της Βουλής και για τους άλλους υπόχρεους, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με όμοιες αποφάσεις, μπορεί να ορίζεται ότι η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω ενιαίας ειδικής εφαρμογής, οπότε προσδιορίζεται ο κατά περίπτωση υπεύθυνος διαχείρισης και καθορίζεται κάθε αναγκαία προς τούτο λεπτομέρεια, οι αναγκαίες διασφαλίσεις για τα πρόσωπα και τους όρους πρόσβασης στα στοιχεία τους και τυχόν ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα.

Οι δηλώσεις υπόκεινται σε ηλεκτρονική επεξεργασία από αυτοτελή ειδική βάση δεδομένων, μετά την οποία πρέπει να προκύπτει ευκρινώς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και η αξία τους ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, καθώς και η χρονολογία κτήσης. Για την επεξεργασία λαμβάνεται υπόψη, εφόσον είναι διαθέσιμη, η αξία κτήσης].

*** Η παρ.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 2 παρ.7 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«(3). Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων των περιπτώσεων α` έως ε` του άρθρου 1 παράγραφος 1, δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της Βουλής με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής του άρθρου 3Α. Η δημοσιοποίηση λαμβάνει χώρα μετά τον έλεγχο και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός τριών μηνών από την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Η δημοσιοποίηση των δηλώσεων διαρκεί όσο η θητεία των υπόχρεων πλέον τριών ετών από την λήξη αυτής. Το αντικείμενο της δημοσιοποίησης και ιδίως η μορφή, ο τύπος, τα προς δημοσίευση συγκεντρωτικά ή μη στοιχεία ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εκδίδεται το αργότερο «τέσσερις (4) μήνες», μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

«Από τη δημοσιοποίηση εξαιρούνται σε κάθε περίπτωση εκείνα τα στοιχεία που είναι ικανά να προκαλέσουν βλάβη στη ζωή ή την περιουσία του δηλούντος και της οικογένειάς του, όπως διεύθυνση κατοικίας, αριθμοί κυκλοφορίας μεταφορικών μέσων, αριθμός φορολογικού μητρώου, τα χρήματα και κινητά των υποπεριπτώσεων ν και νί της

περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3213/2003 κ.λπ.».

Η δημοσίευση των δημοσιοποιούμενων στοιχείων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το περιεχόμενό τους. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιτρεπτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση ονομαστικών στοιχείων. Κάθε παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται, πέραν της προβλεπόμενης από το άρθρο 7 παράγραφος 2 ποινής φυλάκισης, και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.»

*** Η παράγραφος 3, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 173 παρ.3 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016, και τροποποιηθεί με το άρθρο 66 Ν.4409/2016, ΦΕΚ Α 136/28.07.2016, αναριθμήθηκε σε παρ.2 και το πέμπτο εδάφιο αυτής αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.8 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«3. Ελλείψεις ή ανακρίβειες της δήλωσης επιτρέπεται να συμπληρωθούν από τον υπόχρεο αυθορμητώς, σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης.».

*** Η παράγραφος 4, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 173 παρ.4 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94, αναριθμήθηκε σε παρ.3 και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 2 παρ.8 και 9 αντίστοιχα Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 2^Α Διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης και δήλωσης οικονομικών συμφερόντων

1. Οι δηλώσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά διαδικτυακώς μέσω ενιαίας εφαρμογής προς το αρμόδιο, αναλόγως της δηλούμενης ιδιότητας, όργανο ελέγχου και υπόκεινται σε ηλεκτρονική επεξεργασία από αυτοτελή ειδική βάση δεδομένων, μετά την οποία πρέπει να προκύπτει ευκρινώς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και η αξία τους ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, καθώς και η χρονολογία κτήσης.
2. Ο υπόχρεος υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης (Δ.Π.Κ.) απαιτείται να είναι ενεργός χρήστης των υπηρεσιών του TAXISnet, για να υποβάλει τη δήλωση αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής. Η Δ.Π.Κ. υποβάλλεται από τον υπόχρεο και αφορά την περιουσιακή κατάσταση του ιδίου, της συζύγου ή του προσώπου με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και των ανήλικων τέκνων του.
3. Η ταυτοποίηση του υπόχρεου και των προσώπων, τα περιουσιακά στοιχεία των οποίων συνυποβάλλονται, από την εφαρμογή ηλεκτρονικής υποβολής Δ.Π.Κ., γίνεται με τη χρήση των προσωπικών κωδικών στο TAXISnet. Διακριτούς προσωπικούς κωδικούς TAXISnet πρέπει να έχει τόσο ο υπόχρεος, όσο και ο/η σύζυγος, καθώς και το πρόσωπο με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, προκειμένου να καταστεί δυνατή η υποχρεωτική έγκριση των περιουσιακών στοιχείων που δηλώθηκαν από τον υπόχρεο και αφορούν τα ανωτέρω πρόσωπα και τα ανήλικα τέκνα.
4. Το περιεχόμενο της Δ.Π.Κ., οι οδηγίες συμπλήρωσης των πεδίων της και οι πίνακες παραμετρικών τιμών, περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι, το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού.
5. Κατά την υποβολή της Δ.Π.Κ. από τον υπόχρεο, τα βασικά στοιχεία αυτού, δηλαδή ο Α.Φ.Μ., το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο, εμφανίζονται όπως τηρούνται στο φορολογικό μητρώο. Σε περίπτωση ανακρίβειας αυτών, απαιτείται, πριν από την υποβολή της δήλωσης, η διόρθωση των ανακριβών στοιχείων στο φορολογικό μητρώο. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ανακρίβειας των στοιχείων των λοιπών προσώπων, που αναφέρονται στην περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

6. Τα προσωπικά στοιχεία του υπόχρεου, όπως αριθμός δελτίου ταυτότητας, διεύθυνση, τηλέφωνο, δηλώνονται ως έχουν κατά την ημερομηνία της υποβολής της Δ.Π.Κ.. Τα λοιπά στοιχεία, όπως υπηρεσιακά και οικογενειακά, ως και

η ιδιότητα του υπόχρεου δηλώνονται όπως είχαν κατά το έτος που αφορά η δήλωση.

7. Σε περίπτωση απόκτησης νέου περιουσιακού στοιχείου ή επαύξησης αυτού, κατά τη χρήση που αφορά η δήλωση, δηλώνονται υποχρεωτικώς ο τρόπος απόκτησης, το ύψος της σχετικής δαπάνης (τίμημα που καταβλήθηκε), καθώς και αναλυτική παράθεση της πηγής προέλευσης των σχετικών πόρων. Σε περίπτωση εκποίησης περιουσιακού στοιχείου, που είχε δηλωθεί σε προηγούμενη δήλωση του υπόχρεου, δηλώνεται το τίμημα που έχει εισπραχθεί. Ειδικά για την περίπτωση εκποίησης κινητών μεγάλης αξίας της υποπερίπτωσης νί της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 2, η δήλωση του εισπραχθέντος τιμήματος συνοδεύεται από τα νόμιμα φορολογικά παραστατικά και από εκτίμηση της εμπορικής αξίας του κινητού από εκτιμητή που περιλαμβάνεται στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών που τηρείται στο Υπουργείο Οικονομικών.

8. Σε περίπτωση απόκτησης νέου εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου ή εκποίησης εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου που έχει δηλωθεί σε προηγούμενες δηλώσεις του υπόχρεου, δηλώνονται τα στοιχεία του συμβολαίου απόκτησης ή εκποίησης. Αν δεν υπάρχει συμβόλαιο απόκτησης εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων λόγω κληρονομικής διαδοχής, δηλώνονται τα στοιχεία του κληρονομούμενου, καθώς και ο τρόπος και η ιδιότητα, με την οποία ο υπόχρεος έγινε κληρονόμος.

9. Σε περίπτωση απόκτησης και απώλειας εμπράγματος δικαιώματος επί του ίδιου ακινήτου κατά τη χρήση, που αφορά τη δήλωση, δηλώνονται και οι δύο μεταβολές. Το ίδιο ισχύει αντίστοιχα και για τα οχήματα, τα πλωτά και τα εναέρια μεταφορικά μέσα, καθώς και για τις συμμετοχές σε κάθε είδους εταιρεία ή επιχείρηση, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 8.

10. Για την υποβολή του στην ηλεκτρονική υποβολή της Δ.Π.Κ., ο υπόχρεος, μετά την ταυτοποίησή του μέσω των κωδικών του TAXISnet και εφόσον συναινέσει με υπεύθυνη δήλωσή του σε αυτή την διαδικασία, μπορεί να μεταφέρει στη Δ.Π.Κ. τα δεδομένα της τελευταίας ηλεκτρονικά υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1) του έτους, στο οποίο αφορά η Δ.Π.Κ., καθώς και τα στοιχεία των ακινήτων, που περιλαμβάνονται στη «βεβαίωση της περιουσιακής του κατάστασης» κατά την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους στο οποίο αφορά η Δ.Π.Κ., εφόσον η Δ.Π.Κ. είναι αρχική ή του τρέχοντος έτους, εφόσον η Δ.Π.Κ. είναι ετήσια, όπως αυτά τα στοιχεία τηρούνται ηλεκτρονικά στη Α.Α.Δ.Ε.

11. Όλα τα δεδομένα των ανωτέρω δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, όπως έχουν διαμορφωθεί, κατά την οριστική υποβολή της Δ.Π.Κ., από υποβολή τροποποιητικών ή/και συμπληρωματικών δηλώσεων εισοδήματος για το έτος που αφορά η Δ.Π.Κ., καθώς και τα στοιχεία της περιουσιακής κατάστασης του υπόχρεου και των προσώπων του εδαφίου γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2, κατά την ημερομηνία της ανωτέρω παραγράφου, επισυνάπτονται αυτόματα ηλεκτρονικά στην υποβαλλόμενη Δ.Π.Κ..

12. Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ.ΗΛΕ.Δ.) της Α.Α.Δ.Ε., που είναι η αρμόδια υπηρεσία για τις ανωτέρω χορηγήσεις όλων των στοιχείων των δηλώσεων εισοδήματος και ακινήτων των υπόχρεων, οφείλει να τηρεί αρχείο για αυτές, με το στοιχείο της ημερομηνίας και ώρας χορήγησης/πρόσβασης, καθώς και το μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης της οριστικοποιημένης Δ.Π.Κ. που σχετίζεται με την κάθε χορήγηση.

13. Για τη διευκόλυνση του ελέγχου των Δ.Π.Κ., όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 3, η φορολογική διοίκηση χορηγεί στα αρμόδια όργανα ελέγχου, ύστερα από αίτησή τους, στοιχεία για όλες τις πιθανές τροποποιήσεις των παραπάνω δηλώσεων εισοδήματος και ακινήτων των υπόχρεων αρμοδιότητάς τους, οι οποίες τηρούνται ηλεκτρονικά.

14. Με την οριστική υποβολή της δήλωσης, ο υπόχρεος μπορεί να αποθηκεύσει στον ηλεκτρονικό του υπολογιστή αντίγραφο της Δ.Π.Κ. που έχει υποβληθεί, όπου εμφανίζονται ο αριθμός αυτής και η ημερομηνία υποβολής της.

15. Στις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης, οι οποίες ελέγχονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το άρθρο 3B του παρόντος νόμου ή κατά προτεραιότητα σύμφωνα με το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης γ της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 4557/2018, επισυνάπτονται ηλεκτρονικά τα αναγκαία έγγραφα, εφόπαξ κατά την υποβολή της αρχικής δήλωσης και εφόσον υπάρχουν μεταβολές κατά την υποβολή της ετήσιας δήλωσης, από τα οποία προκύπτει η δηλούμενη περιουσιακή κατάσταση και ειδικότερα:

α. Συμβόλαια των ακινήτων.

β. Βεβαιώσεις επενδυτικών προϊόντων και χαρτοφυλακίων χρηματοοικονομικών προϊόντων, όπως αυτά περιγράφονται στην υποπερίπτωση iii της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που κατ' ελάχιστον θα περιλαμβάνουν το όνομα του χειριστή της μερίδας, το όνομα των προϊόντων, το κόστος κτήσης και την αποτίμηση αυτών.

γ. Βεβαιώσεις ή παραστατικά από τα οποία να προκύπτουν τα υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και αντίστοιχες βεβαιώσεις ή παραστατικά για κάθε είδους χρηματιστηριακά ή ασφαλιστικά προϊόντα και συμμετοχές σε κεφάλαια επιχειρηματικών ή επενδυτικών συμμετοχών (funds) και καταπιστευμάτων (trusts).

δ. Παραστατικά των τραπεζών, ταμειωτηρίων και άλλων ημεδαπών ή αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων από τα οποία αποδεικνύεται η μίσθωση θυρίδων.

ε. Παραστατικά αγοραπωλησίας ή πράξεις φορολογικής αρχής για τα κινητά μεγάλης αξίας άνω των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ ή εκτίμηση της εμπορικής αξίας του κινητού από εκτιμητή που περιλαμβάνεται στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών που τηρείται στο Υπουργείο Οικονομικών, και, στην περίπτωση που τα κινητά αυτά είναι ασφαλισμένα κατά κινδύνων κλοπής, πυρκαγιάς και λοιπών κινδύνων, αντίγραφο της σχετικής σύμβασης.

στ. Άδειες κυκλοφορίας πλωτών και εναέριων μεταφορικών μέσων, καθώς και των οχημάτων οποιασδήποτε χρήσης και, σε περίπτωση απόκτησης ή εκποίησης των πιο πάνω μέσων κατά τη διάρκεια του χρόνου που αφορά η δήλωση, επιπλέον παραστατικά αγοράς ή πώλησης.

ζ. Παραστατικά για συμμετοχή σε κάθε είδους εταιρεία ή επιχείρηση.

16. Στις δηλώσεις των υπόχρεων, που ελέγχονται υποχρεωτικά σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3B, επισυνάπτονται επίσης παραστατικά από τα οποία προκύπτουν οι δανειακές υποχρεώσεις προς ημεδαπά και αλλοδαπά πιστωτικά και τραπεζικά ιδρύματα, λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και φυσικά πρόσωπα, όπως αυτές διαμορφώνονται κατά την ημερομηνία αναφοράς της δήλωσης, και, στην περίπτωση αρχικής, κατά το χρόνο κτήσης της ιδιότητας. Επίσης, επισυνάπτονται παραστατικά για κάθε οφειλή άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, που υφίσταται κατά τις άνω ημερομηνίες και προέρχεται από διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τέλη προς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και εισφορές προς Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης.

17. Το απόρρητο της διαδικτυακής επικοινωνίας του υπόχρεου με τα συστήματα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, διασφαλίζεται με τη χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού από την εφαρμογή υποβολής. Τα απόρρητα στοιχεία των Δ.Π.Κ. τηρούνται κρυπτογραφημένα στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του συστήματος. Το ηλεκτρονικό σύστημα συνοδεύεται από πολιτικές ασφάλειας, που καλύπτουν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και εξασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα των στοιχείων της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων.

18. Υπεύθυνοι επεξεργασίας της αυτοτελούς ειδικής βάσης των δεδομένων περιουσιακής κατάστασης, είναι τα όργανα ελέγχου, όπως αναφέρονται στο άρθρο 3, αποκλειστικά και μόνο για τους ελεγχόμενους της αρμοδιότητάς τους και στην περίπτωση της παραγράφου 7 του άρθρου 3 το όργανο που είναι αποκλειστικά αρμόδιο.

19. Εκτελούντες την επεξεργασία της παραπάνω βάσης δεδομένων κατ' εντολή των υπευθύνων επεξεργασίας, είναι τα όργανα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και τα ίδια τα όργανα ελέγχου αποκλειστικά και μόνο για τους ελεγχόμενους της αρμοδιότητάς τους.

20. Η Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών, ως Φορέας Λειτουργίας Πληροφοριακών Συστημάτων αναλαμβάνει:
α. Τη σχεδίαση, ανάπτυξη, υποστήριξη και λειτουργία των αναγκαίων πληροφοριακών συστημάτων που εξυπηρετούν την κατάρτιση των καταστάσεων υπόχρεων και την ηλεκτρονική υποβολή και τον έλεγχο των Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ., καθώς και την αυτοματοποίηση της συμπλήρωσής τους, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές απαιτήσεις των οργάνων ελέγχου, με ενημέρωση του Γ.Ε.Δ.Δ..

β. Την υποστήριξη των οργάνων ελέγχου για την ενημέρωση και τη διευκόλυνση των υπόχρεων για τη διαδικασία υποβολής των Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ., καθώς και των φορέων για την κατάρτιση καταστάσεων υπόχρεων.

21. Η Γ.Γ.Π.Σ. σχεδιάζει και βελτιώνει την πολιτική ασφαλείας των ανωτέρω πληροφοριακών συστημάτων, σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική ασφάλειας του Υπουργείου Οικονομικών και εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες ορθής και ασφαλούς χρήσης των εφαρμογών, για όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες των πληροφοριακών συστημάτων, με ενημέρωση του Γ.Ε.Δ.Δ.. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θα υπογραφεί πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των οργάνων ελέγχου και του φορέα λειτουργίας. Στο πρωτόκολλο θα καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, οι ρόλοι των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις συνεργασίας.

22. Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) αναλαμβάνει την κατάρτιση, τη διοίκηση και τη διαχείριση των απαραίτητων συμβάσεων ανάπτυξης, βελτίωσης και συντήρησης των ηλεκτρονικών εφαρμογών των ανωτέρω πληροφοριακών συστημάτων και παρακολουθεί την πορεία παραλαβής και υλοποίησης του έργου.

23. Για τις ανάγκες του ελέγχου των Δ.Π.Κ. σύμφωνα με το άρθρο 3, κάθε όργανο ελέγχου ορίζει τους υπαλλήλους του και τα δικαιώματα πρόσβασης που αυτοί έχουν επί των στοιχείων της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων του ηλεκτρονικού συστήματος. Η πρόσβαση στο ηλεκτρονικό σύστημα των υπαλλήλων αυτών είναι αυστηρά προσωποποιημένη, ελεγχόμενη μέσω μοναδικού ονόματος χρήστη και προσωπικού μυστικού κωδικού. Οι ενέργειες των υπαλλήλων αυτών εντός του ηλεκτρονικού συστήματος καταγράφονται ηλεκτρονικά.

24. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών μπορεί να τίθενται εκτός λειτουργίας τα ανωτέρω πληροφοριακά συστήματα, ύστερα από αίτημα των οργάνων ελέγχου ή του φορέα λειτουργίας για λόγους συντήρησης, αναβάθμισης και προσαρμογής στις αλλαγές της νομοθεσίας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των εξήντα (60) ημερών ανά έτος. Κατά το διάστημα αυτό αναστέλλεται η προθεσμία υποβολής της αρχικής και ετήσιας δήλωσης του άρθρου 1 της παρ. 2 του ν. 3213/2003.

25. Ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης οικονομικών συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.) του άρθρου 19 του παρόντος περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού. Η Δ.Ο.Σ. υποβάλλεται από τον υπόχρεο σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2, ταυτόχρονα με την υποβολή της Δ.Π.Κ., αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω ενιαίας διαδικτυακής εφαρμογής. Η υποβολή της δήλωσης οικονομικών συμφερόντων αποδεικνύεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 14 του παρόντος άρθρου.

26. Τα δεδομένα που καταχωρίζονται στις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης διατηρούνται μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την αιτιολογημένη κρίση του αρμόδιου για τον έλεγχο οργάνου, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής και της επεξεργασίας τους.

*** Το άρθρο 2Α προστέθηκε με το άρθρο 3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018. Με το άρθρο 10 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι:" 3. Από τη δημοσίευση του παρόντος και για διάστημα έως δύο (2) μηνών τίθεται εκτός λειτουργίας η ενιαία διαδικτυακή εφαρμογή του άρθρου 2Α του ν. 3213/2003, προκειμένου να προσαρμοστεί στις ρυθμιζόμενες με τον παρόντα νόμο τροποποιήσεις".

Άρθρο 3 Όργανα και διαδικασία ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης

1. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 υποβάλλονται και ελέγχονται ως ακολούθως:

«α) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και ε και ιβ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 στην Επιτροπή του άρθρου 3Α,»

*** Το στοιχείο α', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 174 παρ.1 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.1 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«αα) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ έως και ια, ιγ έως και κδ, κζ, λδ έως και λι, μα, μβ, μστ, μη και μθ της παραγράφου 1 του άρθρου 1, στη Γ Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.»

Για τον έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των εν λόγω προσώπων εφαρμόζονται όσα ορίζονται στα στοιχεία γ' και δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 7Α του ν. 3691/2008 (Α' 166), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3932/2011 (Α' 49).

Ειδικά για τα πρόσωπα «της περίπτωσης μθ», τυχόν ειδικές διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν.»

*** Το πρώτο εδάφιο του στοιχείου αα, το οποίο (εδάφιο) είχε προστεθεί με το άρθρο 174 παρ.2 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94, και τροποποιηθεί με το άρθρο 83 παρ.3 Ν.4504/2017, ΦΕΚ Α 184, αντικαταστάθηκε και το τελευταίο εδάφιο αυτού τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.2 και 2α αντίστοιχα Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«β) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις κστ', κθ', λ' έως και λγ', μ', μγ' έως και με' και μζ' στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης,».

*** Η περ.β', όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 174 παρ.3 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«γ) των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις κε και κη στον εποπτεύοντα την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας Εισαγγελικό Λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, ο οποίος επικουρείται προς τούτο από την οικεία υπηρεσία, καθώς και την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για τις δηλώσεις που αφορούν στο προσωπικό του Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής,»

*** Η περ.γ', όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 13 παρ.1 Ν.4532/2018,ΦΕΚ Α 63, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

~~[δ) των προσώπων που αναφέρονται στην περίπτωση κστ' σε εισαγγελικό λειτουργό της Εισαγγελίας Εφετών Πειραιά, ο οποίος ορίζεται από τον Προϊστάμενο της οικείας Εισαγγελίας, και επικουρείται προς τούτο από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής].~~

*** Το στοιχείο δ' ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 83 παρ.4 Ν.4504/2017,ΦΕΚ Α 184/29.11.2017.

«2. Ο έλεγχος διενεργείται εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους υποβολής. Σε περίπτωση που προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ή νέα αποδεικτικά στοιχεία τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης του κακούργηματος της παραγράφου 3 του άρθρου 6 ή της παραγράφου 2 του άρθρου 6Α, ο έλεγχος μπορεί κατ' εξαίρεση να διενεργηθεί μέχρι τη συμπλήρωση της ποινικής παραγραφής των αδικημάτων. Ο έλεγχος της αρχικής δήλωσης αφορά στη διαπίστωση του αληθούς περιεχομένου, ανακριβιών και ελλείψεων για τα περιουσιακά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο κτήσης της ιδιότητας. Για τα επόμενα έτη, ο έλεγχος της ετήσιας δήλωσης αφορά στη διαπίστωση του αληθούς περιεχομένου, ανακριβιών και ελλείψεων, για τις μεταβολές που επήλθαν στην περιουσιακή κατάσταση κατά το χρονικό διάστημα που αφορά η δήλωση. Ο έλεγχος των ετήσιων δηλώσεων, εκτός από τη διαπίστωση του αληθούς περιεχομένου της δήλωσης, περιλαμβάνει, σε κάθε περίπτωση, τη διακρίβωση αν η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων ή η επαύξηση υφιστάμενων, δικαιολογείται από το ύψος των πάσης φύσεως εσόδων σε συνδυασμό με τις δαπάνες διαβίωσης των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων. Η δήλωση δεν θεωρείται ανακριβής ή ελλιπής σε περίπτωση μη ουσιαστικής ανακριβείας ή έλλειψης ή εφόσον, ύστερα από πρόσκληση του οργάνου ελέγχου, αποδεικνύεται η νομιμότητα της πηγής προέλευσης του στοιχείου που ανακριβώς έχει δηλωθεί.»

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.5 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

3. Σε περιπτώσεις δειγματοληπτικού ή στοχευμένου ελέγχου, το αρμόδιο όργανο ελέγχου λαμβάνει υπόψη του και τεχνικές ανάλυσης επικινδυνότητας με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων. Το όργανο ελέγχου μπορεί να καταρτίζει πρόγραμμα συνοπτικών ή/ και ειδικών -θεματικών ελέγχων, δίχως να θίγεται η δυνατότητα επέκτασης τους σε τακτικούς (κατά την παράγραφο 2 «εδάφια γ, δ, ε και στ» και εφόσον συντρέξει προς τούτο περίπτωση).

*** Οι λέξεις «εδάφια α και β» της παρ.3 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 4 παρ.6 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

4. «Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το όργανο ελέγχου μπορεί να καλεί τους ελεγχόμενους για να δώσουν διευκρινίσεις ή να προσκομίσουν συμπληρωματικά παραστατικά στοιχεία εντός ρητής προθεσμίας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες, η οποία μπορεί να παραταθεί για διάστημα δέκα (10) ημερών. Σε έκτακτες περιπτώσεις αδυναμίας των ελεγχόμενων προσώπων για έγκαιρη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, το όργανο ελέγχου δύναται κατ' εξαίρεση να παρεκτείνει την προθεσμία με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση.»

*** Η παρ.4,όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 174 παρ.4 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94, και τροποποιηθεί με το άρθρο 66 Ν.4409/2016,ΦΕΚ Α 136,αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.7 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

5. Τα αναφερόμενα στο άρθρο 5 του ν. 3691/2008 πρόσωπα έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν αμελλητί τα αρμόδια όργανα ελέγχου της παραγράφου 1, όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί οποιαδήποτε παράβαση των υποχρεώσεων των ελεγχόμενων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο ή τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπουργικές αποφάσεις.

«6. Τα όργανα ελέγχου δεν υπόκεινται, κατά τη διάρκεια των ελέγχων και ερευνών τους, σε περιορισμούς διατάξεων περί τραπεζικού, χρηματιστηριακού, φορολογικού και επαγγελματικού απορρήτου των στοιχείων, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των περί εχεμύθειας διατάξεων του άρθρου 26 του Υπαλληλικού Κώδικα και με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι ελεγκτές έχουν πρόσβαση στο «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» σύμφωνα με το άρθρο 62 του ν. 4170/2013 (Α 163) και στα λοιπά πληροφοριακά συστήματα και τις βάσεις δεδομένων που διαχειρίζονται άλλες δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και στα στοιχεία φορολογικών ελέγχων που τηρούνται στην Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας του κάθε συστήματος και μπορεί να τους επιβληθούν οι κυρώσεις του πιο πάνω νόμου.

7. Αν σύζυγος ή το μέρος συμφώνου συμβίωσης με ελεγχόμενο από την Επιτροπή του άρθρου 3Α έχει ιδιότητα υπόχρεου ενώπιον διαφορετικού οργάνου ελέγχου, η Επιτροπή του άρθρου 3Α είναι αρμόδια για την υποβολή και τον έλεγχο της Δ.Π.Κ. και Δ.Ο.Σ. και των δύο (2) προσώπων.»

*** Οι παράγραφοι 6 και 7 προστέθηκαν με το άρθρο 4 παρ.8 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** Το άρθρο 3,όπως είχε τροποποιηθεί (βλ. προϊσχύσασες εκδόσεις αυτού) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 224 Ν.4281/2014,ΦΕΚ Α 160/8.8.2014.

Άρθρο 3^Α Επιτροπή Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

«1. Ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και ε και ιβ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ανατίθεται σε Επιτροπή Ελέγχου η οποία ενεργεί ως ειδικό όργανο. Η Επιτροπή είναι ανεξάρτητη, διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και αποτελείται από έντεκα (11) μέλη με ισάριθμους αναπληρωτές.

2. Η Επιτροπή συγκροτείται από:

α) Τον Πρόεδρο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

β) Τον Αρεοπαγίτη ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του.

γ) Δύο (2) Συμβούλους της Επικρατείας, ως τακτικά μέλη, με τους αναπληρωτές τους. δ) Τον Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του.

Οι δικαστικοί λειτουργοί-μέλη της Επιτροπής και οι αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση των Προέδρων των οικείων δικαστηρίων, ύστερα από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. ε) Τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του που ορίζεται με πράξη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, μετά από ερώτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

στ) Τον Πρόεδρο της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του.

ζ) Τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του.

η) Τον Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Διοικητή της, μετά από ερώτημα του Προέδρου της Βουλής.

θ) Τον βουλευτή της μεγαλύτερης σε δύναμη κοινοβουλευτικής ομάδας που μετέχει στην Κυβέρνηση, ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του που ορίζονται με ενυπόγραφη δήλωση του Προέδρου της εν λόγω κοινοβουλευτικής ομάδας.

ι) Τον βουλευτή της μεγαλύτερης σε δύναμη κοινοβουλευτικής ομάδας που δεν μετέχει στην Κυβέρνηση, ως τακτικό μέλος, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με ενυπόγραφη δήλωση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

3. Κατά τον έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των Δικαστικών και των Εισαγγελικών Λειτουργιών, καθήκοντα Προέδρου της Επιτροπής ασκεί ο αρχαιότερος δικαστικός λειτουργός από τα μέλη της. Οι δικαστές και οι εισαγγελικοί λειτουργοί που είναι τακτικά μέλη της Επιτροπής, πλην του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και απολαμβάνουν, μαζί με τα υπόλοιπα μέλη, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Ο Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας ή ο αναπληρωτής του, που ορίζονται σύμφωνα με το στοιχείο α της προηγούμενης παραγράφου, κατά τον έλεγχο των δηλώσεων της παρούσας παραγράφου, συμμετέχει στην Επιτροπή ως μέλος.

Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος, που υπηρετεί στην υπηρεσία της παραγράφου 6, όπως αναριθμείται, με απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής.

4. Μετά από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου, οι πιστώσεις για τη λειτουργία της Επιτροπής και της υπηρεσίας της παραγράφου 6 που αφορούν στον έλεγχο των Δ.Π.Κ. εγγράφονται στον προϋπολογισμό της Βουλής, αποτυπώνονται σε χωριστό πίνακα και εγκρίνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της και καλύπτονται από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις εντός των ορίων του ισχύοντος ΜΠΔΣ. Θέματα οικονομικής διαχείρισης ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό οικονομικής διαχείρισης που καταρτίζεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής.».

*** Οι παράγραφοι 1 και 2, όπως είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 175 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94, και συμπληρωθεί (η παρ.2) με το άρθρο τέταρτο παρ.4 Ν.4396/2016, ΦΕΚ Α 111, αντικαταστάθηκαν από τις πιο πάνω παραγράφους 1 έως και 4 με το άρθρο 5 παρ.1 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 10 Ν. 4571/2018, ΦΕΚ Α 186.

5 (3). Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής. Οι δικαστές μέλη της Επιτροπής ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών, που δύναται να ανανεωθεί έως δύο (2) ακόμη έτη.

~~[Κατά την πρώτη εφαρμογή, ο Αρσοπαγίτης τακτικό μέλος και ο αναπληρωτής του ορίζονται για θητεία τριών (3) ετών].~~
Ο Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος ορίζεται για θητεία τεσσάρων (4) ετών. Σε περίπτωση γενικών βουλευτικών εκλογών, η Επιτροπή ανασυγκροτείται ως προς τα κοινοβουλευτικά μέλη εντός μηνός από την εκλογή του Προεδρείου της νέας Βουλής. Τυχόν προαγωγή των δικαστών μελών δεν επηρεάζει τη συμμετοχή τους. Σε περίπτωση κενώσεως θέσης τακτικού μέλους, ο

αναπληρωτής ασκεί τα καθήκοντα του τακτικού μέλους έως τον ορισμό νέου τακτικού μέλους.

*** Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 175 παρ.3 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

6 (4). Την Επιτροπή υποστηρίζει ειδική υπηρεσία επιπέδου διεύθυνσης υπαγόμενη στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Με

απόφαση του Προέδρου της Βουλής καθορίζεται η διάρθρωση της και το επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που το στελεχώνει, οι θέσεις, ο αριθμός και οι αρμοδιότητες. Οι θέσεις τους πληρούνται και με αποσπάσεις από το δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και την Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίες διενεργούνται, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4024/ 2011, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής και, στην τελευταία περίπτωση, του Διοικητή της Τραπέζης. Η διάρκεια της απόσπασης είναι τριετής, μπορεί να ανανεώνεται για ισάριθμα χρονικά διαστήματα, και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία προέλευσης του υπαλλήλου. Οι υπηρετούντες λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών και επιδομάτων της οργανικής τους θέσης που δεν συνδέονται άμεσα με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους.

7 «(5). Μέχρι την τριακοστή πρώτη Μαρτίου κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων της κατά το προηγούμενο έτος στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στους Υπουργούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην ανωτέρω ετήσια έκθεση αναφέρονται κατ' ελάχιστο ο αριθμός των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων, ο αριθμός των προσώπων που υπέβαλαν δηλώσεις, τα μέτρα που ελήφθησαν για όσους δεν υπέβαλαν δήλωση και τα αποτελέσματα των ελέγχων, που πραγματοποιήθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων της επιτροπής, με στατιστική απεικόνιση αυτών. Η έκθεση αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής στο διαδίκτυο το αργότερο μία (1) εβδομάδα μετά την υποβολή της, όπου και παραμένει αναρτημένη για επτά (7) έτη. Την ίδια υποχρέωση υποβολής έκθεσης, με το ίδιο περιεχόμενο και με την ίδια προθεσμία υποβολής και ανάρτησης έχουν όλα τα αρμόδια όργανα τα οποία λαμβάνουν και επεξεργάζονται δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης.»

*** Η πιο πάνω νέα παράγραφος 5 προστέθηκε με το άρθρο 175 παρ.2 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

8 «6. Όλα τα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και της Ειδικής Υπηρεσίας ρυθμίζονται με Κανονισμό Λειτουργίας, ο οποίος εκδίδεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από την Ολομέλεια της Βουλής.»

*** Η αρχική παράγραφος 5 αναριθμήθηκε σε παρ.6 και τροποποιήθηκε ως άνω με τις παραγράφους 2 και 4 αντίστοιχα άρθρου175 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

*** Οι παράγραφοι 3,4,5 και 6 αναριθμήθηκαν σε παραγράφους 5,6,7 και 8 αντίστοιχα με το άρθρο 5 παρ.2 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 3B Λειτουργία της Επιτροπής

1. Στο πλαίσιο του ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, η Επιτροπή του άρθρου 3Α μπορεί να ζητά από τα υπόχρεα πρόσωπα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων της, στις οποίες περιλαμβάνονται και ομαδοποιημένες πληροφορίες που αφορούν ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών ή δραστηριοτήτων φυσικών ή νομικών προσώπων ή οντοτήτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τις κρατικές χρηματοδοτήσεις τους, τις ιδιωτικές και τις παντός είδους εισφορές ή προσφορές. Η Επιτροπή αξιολογεί και διερευνά τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέρχονται σε αυτήν σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων, τις ανακρίβειες ή ελλείψεις αυτών. Η Επιτροπή έχει πρόσβαση σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής, υπηρεσίας ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, καθώς και στο σύστημα «Τειρεσίας» και μπορεί να ζητά, στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών, τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων κάθε είδους από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής, υποχρεωμένων όλων στην άμεση παροχή των ανωτέρω στοιχείων ενημερώνουν δε τις αρμόδιες αρχές για περιπτώσεις ελλιπούς συνεργασίας ή μη συμμόρφωσης τους προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο. Έναντι της Επιτροπής δεν ισχύει, κατά τη διάρκεια των ελέγχων και ερευνών της, οποιοδήποτε τραπεζικό, χρηματιστηριακό, φορολογικό ή επαγγελματικό απόρρητο, με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. «Η αξιοποίηση των πληροφοριών που συλλέγονται, εφόσον απαιτείται, από άρση τραπεζικού, χρηματιστηριακού, φορολογικού και επαγγελματικού απορρήτου είναι προϋπόθεση για την ολοκλήρωση κάθε ελέγχου αρμοδιότητας της Επιτροπής.» «Η Επιτροπή επικουρείται και για τις υποθέσεις του παρόντος νόμου από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της περίπτωσης ζ της παρ. 2

του άρθρου 21 του ν. 3023/2002.».

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ.1 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

***Το προτελευταίο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε με το άρθρο 15 παρ. 1 Ν.4606/2019, ΦΕΚ Α 57/11-04-2019 και τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 209 παρ.3 Ν.4635/2019, ΦΕΚ Α167/30.10.2019 .

«2. Η Επιτροπή ελέγχει όλες τις δηλώσεις της αρμοδιότητάς της.»

*** Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 17 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές και ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα στοιχεία των δηλώσεων και των αντίστοιχων δικαιολογητικών και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή για την υποβολή του έργου της. Προς τον ίδιο σκοπό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά τη συνδρομή οποιασδήποτε δημόσιας ελεγκτικής αρχής προσδιορίζοντας το αντικείμενο της.

4. Με το πέρας κάθε ελέγχου, η Επιτροπή αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να διαβιβαστεί με αιτιολογημένο και εμπεριστατωμένο πόρισμα της στον αρμόδιο Εισαγγελέα, εφόσον τα στοιχεία κρίνονται βάσιμα και επαρκή. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και εφόσον κρίνεται ανάγκη διερεύνησης επί θεμάτων φορολογικής ή άλλης αρχής ή υπηρεσίας, το πόρισμα αποστέλλεται και σε αυτές. Σε περίπτωση υποθέσεως που τέθηκε στο αρχείο, αυτή δύναται να ανασυρθεί μόνο όταν γίνεται επίκληση ή αναφέρονται νέα πραγματικά στοιχεία που δικαιολογούν την επανεξέταση ή καθίσταται αναγκαίος ο συσχετισμός της υποθέσεως με άλλη έρευνα της Επιτροπής.

«Η ανάσυρση υπόθεσης, που έχει αρχειοθετηθεί και έχει παρέλθει πενταετία από την υποβολή της δήλωσης επιτρέπεται, όταν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ή νέα αποδεικτικά στοιχεία τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης του κακούργηματος της παραγράφου 3 του άρθρου 6 ή της παραγράφου 2 του άρθρου 6Α και μέχρι τη συμπλήρωση της ποινικής παραγραφής.»

*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.4 προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.2 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

5. Η διαδικασία ελέγχου είναι εμπιστευτική. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ο Πρόεδρος, τα Μέλη, το προσωπικό της Επιτροπής, καθώς και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 έχουν υποχρέωση να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας και να απέχουν από την εξέταση υποθέσεων για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων ή στις οποίες εμπλέκονται πρόσωπα συγγενικά ή οικεία. Έχουν καθήκον να τηρούν εχεμύθεια για πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά από την αποχώρησή τους από την Επιτροπή ή την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσον αφορά τα πρόσωπα της παραγράφου 3. Οι παραβαίνοντες το ανωτέρω καθήκον εχεμύθειας τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

6. Όποιος παρεμποδίζει, με οποιονδήποτε τρόπο, το ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

7. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στο αντικείμενο, στη διαδικασία ελέγχου, καθώς επίσης στην οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής για την εξέλεξη των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των ανωτέρω προσώπων.

«8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3, 4, 5 και 6 εφαρμόζονται και στα λοιπά όργανα ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου 3, εφόσον δεν ισχύουν ειδικότερες διατάξεις.».

*** Η παρ.8 προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

«9. Μέχρι την 31η Μαρτίου 2020 με απόφαση του Προέδρου της Βουλής και των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζεται ενιαίος κανονισμός διαδικασιών ελέγχου δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης για όλα τα

όργανα ελέγχου του παρόντος νόμου.».

*** Η παρ. 9 προστέθηκε με το άρθρο 15 παρ. 2 Ν.4606/2019, ΦΕΚ Α 57/11-04-2019 και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 209 παρ.4 Ν.4635/2019, ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.

*** Το άρθρο 3B προστέθηκε με το άρθρο 226 Ν.4281/2014, ΦΕΚ Α 160/8.8.2014.

*** Τα άρθρα 4 και 5 του παρόντος ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΕ.20 περ.10 Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014.

Άρθρο 4 Παράνομος πλουτισμός

1. Υπόχρεος σε δήλωση, ο οποίος επωφελούμενος από την ιδιότητα του αποκτά ή προσπορίζει σε τρίτον αθέμιτο περιουσιακό όφελος, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.
2. Ο υπαίτιος των παραπάνω πράξεων τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ:
(α) αν το αποκτηθέν ή προσπορισθέν αθέμιτο περιουσιακό όφελος υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ, ή
(β) αν ενεργεί κατ' επάγγελμα ή είναι υπότροπος.
3. Με τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 τιμωρούνται και οι τρίτοι που πορίζονται το αθέμιτο όφελος που προκύπτει από τα αδικήματα των παραγράφων 1 και 2 εν γνώσει της τέλεσης αυτών από τον υπόχρεο σε δήλωση.
4. Οι παραπάνω διατάξεις εφαρμόζονται, εφόσον η πράξη του υπόχρεου σε δήλωση ή του τρίτου δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη."

*** Το αρχικό άρθρο 4 καταργήθηκε και το πιο πάνω νέο άρθρο 4 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 2 αντίστοιχα Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

*** Τα άρθρα 4 και 5 του παρόντος ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο πρώτο υποπαρ.ΙΕ.20 περ.10 Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014.

Άρθρο 5 Προσφορά για άσκηση επιρροής

1. Όποιος αξιώνει, λαμβάνει ή δέχεται υπόσχεση οικονομικού ανταλλάγματος για τον ίδιο ή τρίτο, προκειμένου ο ίδιος ή ο τρίτος να ασκήσει επιρροή σε πρόσωπο υπόχρεο σε δήλωση ώστε να λάβει απόφαση που ανάγεται στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ έως επτακόσιες πενήντα χιλιάδες (750.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και αυτός που υπόσχεται ή προσφέρει οικονομικό αντίλλαγμα σε άλλον, προκειμένου αυτός που το λαμβάνει ή τρίτος να ασκήσει επιρροή σε πρόσωπο υπόχρεο σε δήλωση ώστε να λάβει απόφαση που ανάγεται στα υπηρεσιακά του καθήκοντα. Σε κάθε περίπτωση, είναι αδιάφορο αν η επιρροή ασκήθηκε ή όχι ή αν η επιρροή που ασκήθηκε οδήγησε ή όχι στο σκοπούμενο αποτέλεσμα.

2. Εάν η αξία των ανταλλαγμάτων υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ ή αν ο υπαίτιος ενεργεί κατ' επάγγελμα ή είναι υπότροπος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ μέχρι ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες (1.500.000) ευρώ."

*** Το αρχικό άρθρο 5 καταργήθηκε και το πιο πάνω νέο άρθρο 5 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 3 αντίστοιχα Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο 6 Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς δήλωσης

«1. Εντός τριάντα (30) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 επιτρέπεται η υποβολή δήλωσης ύστερα από πληρωμή ηλεκτρονικού παράβολου ποσού διακοσίων (200)

ευρώ για τους υπόχρεους που υποβάλλουν δήλωση στην επιτροπή ελέγχου του άρθρου 3Α και πενήντα (50) ευρώ για τους λοιπούς υπόχρεους. Μετά την πάροδο των τριάντα (30) ημερών του προηγούμενου εδαφίου, η υποβολή δήλωσης επιτρέπεται ύστερα από πληρωμή ηλεκτρονικού παράβολου ποσού τετρακοσίων (400) ευρώ για τους υπόχρεους που υποβάλλουν δήλωση στην επιτροπή ελέγχου του άρθρου 3Α και εκατό (100) ευρώ για τους λοιπούς υπόχρεους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης δύναται να τροποποιείται το ποσό των παραβόλων.».

*** Η παρ.1 ,όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 7 παρ.1 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018,αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 209 παρ.5 Ν.4635/2019,ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.

«2. Υπόχρεος που παραλείπει να υποβάλει δήλωση μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 1 ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή δήλωση, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ. Ανακριβής είναι και η δήλωση, όταν τα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία ή η επαύξηση αυτών δεν δικαιολογείται από τα πάσης φύσεως, νομίμως αποκτηθέντα εισοδήματα του υπόχρεου. Αν ο υπόχρεος τελεί το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού στοιχείου αξίας ανώτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.».

*** Η παρ.2,όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 66 Ν.4409/2016,ΦΕΚ Α 136, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.1 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

3. «Ο υπαίτιος του τρίτου εδαφίου» της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, αν η συνολική αξία της αποκρυπτόμενης περιουσίας του ίδιου και των λοιπών προσώπων για τα οποία αυτός οφείλει να υποβάλει δήλωση υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης.

*** Η φράση «Ο υπαίτιος του δεύτερου εδαφίου» της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.3 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

4. Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες.

5. Τρίτος ο οποίος εν γνώσει του συμπράττει στην υποβολή ανακριβούς δήλωσης και ιδίως στην παράλειψη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή «, εκτός αν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη».

*** Η μέσα σε « » φράση της παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ.4 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

6. Τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων του άρθρου 5 του ν. 3691/2008 που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

7. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης στο διαδίκτυο, καθώς και της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.»

«8. Οι δικαστικές και φορολογικές αρχές, που επιλαμβάνονται κατόπιν πορίσματος των Οργάνων Ελέγχου, διαβιβάζουν στο αρμόδιο Όργανο Ελέγχου αντίγραφο της σχετικής δικαστικής απόφασης ή του βουλεύματος ή του φύλλου ελέγχου.».

*** Η παρ.8 προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ.5 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

*** Το άρθρο 6,όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 227 Ν.4281/2014,ΦΕΚ Α 160, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 177 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

Άρθρο 6Α

1. Ο σύζυγος, ο εν διαστάσει σύζυγος ή το μέρος του συμφώνου συμβίωσης που παραλείπει να δηλώσει τα δικά του περιουσιακά στοιχεία ή των ανηλίκων τέκνων τους μετά την πάροδο της προθεσμίας των ενενήντα (90) ημερών από την κλήση του οργάνου ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2, ή δηλώσει αυτά ανακριβώς ή ελλιπώς, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Ανακριβής είναι και η δήλωση, όταν τα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία ή η επαύξηση αυτών δεν δικαιολογείται από τα πάσης φύσεως, νομίμως αποκτηθέντα εισοδήματα του υπόχρεου. Σε περίπτωση που τα ανωτέρω πρόσωπα τελούν το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού στοιχείου αξίας ανώτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

2. Ο υπαίτιος του τρίτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, αν η συνολική αξία των αποκρυπτόμενων περιουσιακών στοιχείων των ιδίων και των ανηλίκων τέκνων τους υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης.

3. Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες.

4. Τρίτος, ο οποίος εν γνώσει του συμπράττει στην υποβολή ανακριβούς δήλωσης και ιδίως στην παράλειψη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή, εκτός αν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.

5. Τα φυσικά πρόσωπα και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων του άρθρου 5 του ν. 3691/2008 που παραβιάζουν την υποχρέωση γνωστοποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.

6. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης στο διαδίκτυο, καθώς και της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.».

*** Το άρθρο 6α προστέθηκε με το άρθρο 8 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 7 Παρακώλυση ελέγχου - Μη σύννομη δημοσίευση δήλωσης

1. Τρίτος, ο οποίος αρνείται την παροχή στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο "της περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου προσώπου" τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

*** Η φράση "που διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου" της παρ.1 αντικαταστάθηκε με τη φράση "της περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου προσώπου", ως άνω, με το άρθρο 11 παρ.1 Ν.3932/2011, ΦΕΚ Α 49/10.3.2011.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος δημοσιεύει τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης υπόχρεου ή υπόχρεων προσώπων με τρόπο που αντιβαίνει στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2."

*** Το αρχικό άρθρο 7 καταργήθηκε και το πιο πάνω νέο άρθρο 7 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 5 αντίστοιχα Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

«3. Με την ίδια ποινή τιμωρείται, επίσης, όποιος, παρ' ότι είναι υπεύθυνος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1, για την ηλεκτρονική καταχώριση κατάστασης υπόχρεων προσώπων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, παραλείπει την καταχώριση της κατάστασης αυτής.»

*** Η παρ.3, η οποία είχε προστεθεί με το άρθρο 11 παρ.2 Ν.3932/2011, ΦΕΚ Α 49, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.6 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Άρθρο 8 Απαγόρευση συμμετοχής σε εταιρεία με έδρα στην αλλοδαπή για πολιτικά πρόσωπα, απαγορεύσεις συμμετοχής σε εταιρείες με έδρα μη συνεργάσιμα φορολογικά κράτη και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς.

1. Στον Πρωθυπουργό, στους Αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και όσων λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση, στους Υπουργούς, στους αναπληρωτές υπουργούς και τους Υφυπουργούς, στους βουλευτές και τους ευρωβουλευτές και όσους διαχειρίζονται τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων ως ανωτέρω, στους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς της Βουλής και της Γενικής Κυβέρνησης, στους περιφερειάρχες και στους Δημάρχους απαγορεύεται η συμμετοχή στη διοίκηση ή στο κεφάλαιο εταιρειών, που έχουν έδρα πραγματική ή καταστατική στην αλλοδαπή είτε αυτοπροσώπως, είτε με παρένθετα πρόσωπα.

2. Στους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, στους Προέδρους, Διοικητές, Υποδιοικητές και Γενικούς Διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων, που ελέγχονται από το κράτος, καθώς επίσης στα πρόσωπα των περιπτώσεων θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ως και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου απαγορεύεται να συμμετέχουν είτε οι ίδιοι, είτε με παρένθετα πρόσωπα, στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση εταιρειών, που έχουν πραγματική ή καταστατική έδρα σε κράτος μη συνεργάσιμο στο, φορολογικό τομέα ή σε κράτος, που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς κατά την έννοια του άρθρου 65 του Ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α' 167) και των υπουργικών αποφάσεων, που έχουν εκδοθεί βάσει των ως άνω διατάξεων και ισχύουν κάθε φορά.

3. Η κατά παράβαση της παραγράφου 1 άμεση ή δια παρένθετου προσώπου συμμετοχή σε εταιρεία, που έχει έδρα στην αλλοδαπή τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Η κατά παράβαση της παραγράφου 2 άμεση ή δια παρένθετου προσώπου συμμετοχή σε εταιρεία, που έχει έδρα σε: α) κράτος μη συνεργάσιμο στο φορολογικό τομέα κατά την έννοια υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 5 του άρθρου 65 του Ν. 4172/2013, ή β) κράτος, που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς, κατά την έννοια υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 6 και 7 του άρθρου 65 του Ν. 4172/2013, τιμωρείται με την ίδια ποινή.

4. Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου παρένθετα πρόσωπα των ατόμων, που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, είναι:

α) οι σύζυγοι και οι εν διαστάσει σύζυγοί τους και τα πρόσωπα, με τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, β) οι πρώτου βαθμού συγγενείς τους, γ) το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο ενεργεί, για οποιαδήποτε αιτία, για λογαριασμό ή καθ' υπόδειξη ή κατ' εντολή άλλου προσώπου, που κατέχει μία εκ των ιδιοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

5. α. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου οφείλουν να μεταβιβάσουν τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην διάταξη.

β. Η μεταβίβαση δεν επηρεάζει και δεν αίρει το αξιόποινο για τις ήδη συντελεσθείσες παραβάσεις των διατάξεων που αφορούν σε εταιρίες που έχουν πραγματική ή καταστατική έδρα σε κράτος μη συνεργάσιμο στο φορολογικό τομέα ή σε κράτος που έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς κατά την έννοια του άρθρου 65 του Ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α' 167) και των υπουργικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' επίκληση των ως άνω διατάξεων, όπως ισχύουν.

6. Η διάταξη του άρθρου 2 του Ποινικού Κώδικα δεν εφαρμόζεται για τις άνω παραβάσεις.

7. Το άρθρο 178 του Ν. 4389/2016 (Α` 97) καταργείται από τότε, που τέθηκε σε ισχύ.»

*** Το πιο πάνω νέο άρθρο 8, το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 6 του Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 178 Ν.4389/2016, ΦΕΚ Α 94, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο τέταρτο παρ.5 Ν.4396/2016, ΦΕΚ Α 111/8.6.2016.

*** Τα αρχικά άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο 9 Γενικές ποινικές διατάξεις

1. Όπου στις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων προβλέπεται αθροιστικά ποινή στερητική της ελευθερίας και χρηματική, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 83 περ. ε` του Ποινικού Κώδικα.

«2. Στον υπαίτιο των αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα ~~{4, 5,}~~ 6 παράγραφος 2 και 8 παράγραφος 2 επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων από ένα (1) έως πέντε (5) έτη, αν η ποινή είναι φυλάκιση, και από δύο (2) έως δέκα (10) έτη, αν η ποινή είναι κάθειρξη. Η έκπτωση του υπαιτίου από το αιρετό δημόσιο, δημοτικό ή κοινοτικό αξίωμα ή τη δημόσια, δημοτική ή κοινοτική θέση που κατέχει, ως συνέπεια της αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων, επέρχεται αυτοδικαίως μόλις η καταδικαστική απόφαση καταστεί αμετάκλητη και δεν μπορεί να αποκλειστεί με εφαρμογή του άρθρου 64 του Ποινικού Κώδικα.»

*** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.4.α. άρθρου 143 Ν.4251/2014, ΦΕΚ Α 80/1.4.2014.

~~3.α. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν προϊόν κάποιου από τα αδικήματα των άρθρων 4 και 5 ή που αποκτήθηκαν αμέσως ή έμμεσα από προϊόν τέτοιων αδικημάτων δημεύονται με την καταδικαστική απόφαση.~~

~~Αν τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία έχουν αναμιχθεί με περιουσία που αποκτήθηκε από νόμιμες πηγές, η περιουσία αυτή υπόκειται σε δήμευση μέχρι την καθορισμένη αξία των αναμιχθέντων περιουσιακών στοιχείων. Το εισόδημα ή άλλα οφέλη που προέρχονται από την αξιοποίηση του προϊόντος κάποιου από τα αδικήματα των άρθρων 4 και 5 ή από περιουσία που αποκτήθηκε με τα προϊόντα αυτά ή από περιουσία με την οποία έχουν αυτά αναμιχθεί, υπόκεινται επίσης σε δήμευση στον ίδιο βαθμό, όπως τα προϊόντα του αδικήματος.~~

*** Η περίπτωση α` της παρ. 3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 180 παρ.2 Ν.4389/2016 ΦΕΚ Α 94/27.5.2016

«β. Τα περιουσιακά στοιχεία που δεν δηλώθηκαν στην περίπτωση κάποιου από τα αδικήματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6, ~~{και εφόσον δεν έχει προηγηθεί εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2}~~, δημεύονται με την καταδικαστική απόφαση, εκτός αν ο υπαίτιος αποδεικνύει τη νόμιμη προέλευση τους.»

*** Η περ. β` , όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 8 Ν.4065/2012, ΦΕΚ Α 77, αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.4.β. άρθρου 143 Ν.4251/2014, ΦΕΚ Α 80/1.4.2014 , η δε φράση «, και εφόσον .... του άρθρου 2,» διαγράφηκε με το άρθρο 180 παρ.2 Ν.4389/2016 ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

γ. Το μερίδιο συμμετοχής που ανήκει άμεσα ή έμμεσα στον υπαίτιο του αδικήματος της παραγράφου 2 του άρθρου 8 και τα προϊόντα, το εισόδημα ή τα άλλα οφέλη που αποκτήθηκαν από το μερίδιο αυτό ή τη συμμετοχή στη διοίκηση της εξωχώριας εταιρείας δημεύονται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση.

δ. Αν τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, δεν υπάρχουν πλέον, δεν έχουν βρεθεί, δεν είναι δυνατόν να κατασχεθούν ή ανήκουν σε τρίτο σε βάρος του οποίου δεν είναι δυνατόν να επιβληθεί δήμευση, δημεύονται περιουσιακά στοιχεία του υπαιτίου ίσης αξίας με αυτά κατά το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης, όπως προσδιορίζονται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει και χρηματική ποινή μέχρι το ποσό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, αν κρίνει ότι δεν υπάρχουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία για δήμευση ή τα υπάρχοντα υπολείπονται της αξίας των υποκειμένων σε δήμευση.

4. Η διάταξη του άρθρου 263B του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και στα εγκλήματα των άρθρων ~~{4,5}~~ και 8 παρ. 2 του παρόντος νόμου."

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: "Στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3213/2003 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, όπου γίνεται αναφορά στα άρθρα 4 και 5 αυτού, διαγράφονται οι σχετικές λέξεις" (άρθρο 180 παρ.1 εδ. πρώτο Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

*** Το αρχικό άρθρο 9 αναριθμήθηκε σε 15 και το πιο πάνω νέο άρθρο 9 προστέθηκε με τα άρθρα 1 παρ.5 και 7 αντίστοιχα του Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο 10.- Ποινική διαδικασία.

1. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα «άρθρα 6 έως 8» των υπόχρεων προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` έως και στ` και ια` της παραγράφου 1 του άρθρου 1, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 62, 85 και 86 παρ.1 και 2 του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και του νόμου για την ποινική ευθύνη των Υπουργών, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών και ενεργείται ανάκριση στο εφετείο, ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα και ορισμό εφέτη ανακριτή από την ολομέλεια του οικείου εφετείου. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτήρα κακουργήματος, αποφαινεται το συμβούλιο των εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα «άρθρα 6 έως 8» των λοιπών υπόχρεων προσώπων, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1, στο άρθρο 14, καθώς και σε άλλους ειδικούς νόμους, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και ενεργείται με παραγγελία για προανάκριση ή κύρια ανάκριση, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης. Για την κατηγορία, εφόσον αυτή έχει χαρακτήρα κακουργήματος, αποφαινεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών

*** Η φράση «άρθρα 4 έως 8» στις παραγράφους 1 και 2 αντικαταστάθηκε από την φράση «άρθρα 6 έως 8» με το άρθρο 180 παρ.1 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

«3. Στις Εισαγγελίες Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και στις Εισαγγελίες Πλημμελειοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης ορίζονται αντίστοιχα από τους διευθύνοντες αυτών τουλάχιστον ένας Αντεισαγγελέας Εφετών και ένας Αντεισαγγελέας Πλημμελειοδικών, οι οποίοι χειρίζονται τις δικογραφίες που σχηματίζονται για τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου.»

*** Η πιο πάνω νέα παράγραφος 3 προστέθηκε και οι παράγραφοι 3 και 4 αναριθμήθηκαν σε 4 και 5 με το άρθρο 179 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016.

4 3. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πράξεων που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος είναι το τριμελές εφετείο, ενώ για τις σε βαθμό πλημμελήματος το τριμελές πλημμελειοδικείο.

5 4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

*** Το άρθρο 10 το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 8 του Ν.3849/2010, (ΦΕΚ Α 80) και τροποποιηθεί με το άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 3994/2011 (Α 165) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 36 Ν.4055/2012,ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.

Σύμφωνα δε με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 110 του αυτού νόμου:

"7. Υποθέσεις του άρθρου 36 οι οποίες δεν έχουν παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δικαστηρίου με επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εισάγονται αμέσως με πράξη του εισαγγελέα εφετών στο κατά τόπον και σύμφωνα με τις νέες διατάξεις καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο.

8. Υποθέσεις του άρθρου 36 που εκκρεμούν στην ανάκριση ή σε οποιοδήποτε στάδιο και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις νέες διατάξεις. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν υπό την ισχύ των

διατάξεων που τροποποιούνται με το άρθρο 36 διατηρούν το κύρος τους".

Άρθρο 11 Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων

1. Όταν η τακτική ανάκριση αφορά κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων {4,5,} 6 παράγραφοι 1 και 2 και του άρθρου 8, μπορεί ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να υπαχθούν σε δήμευση σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 9. Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης, η απαγόρευση της κίνησης των λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή του ανοίγματος των θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορούμενου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο νόμιμο εκπρόσωπο του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού ή στον διευθυντή του υποκαταστήματος του τόπου όπου εδρεύει ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή κοινής θυρίδας, επιδίδεται και στον τρίτο. ***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** "Στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 9 του ν. 3213/2003 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου, όπου γίνεται αναφορά στα άρθρα 4 και 5 αυτού, διαγράφονται οι σχετικές λέξεις.

Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 3213/2003 όπως ισχύει, η φράση «άρθρα 4 έως 8» αντικαθίσταται από την φράση «άρθρα 6 έως 8» (άρθρο 180 παρ.1 Ν.4389/2016,ΦΕΚ Α 94/27.5.2016).

2. Η απαγόρευση της προηγούμενης παραγράφου ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή.

3. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, ο ανακριτής ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει την απαγόρευση εκποίησης ορισμένου ακινήτου του κατηγορουμένου. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στον προϊστάμενο του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου, ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε. Κάθε δικαιοπραξία, υποθήκη, κατάσχεση ή άλλη πράξη που εγγράφεται στα βιβλία του υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου μετά την εγγραφή της πιο πάνω σημείωσης είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

4. Ο κατηγορούμενος, σε βάρος του οποίου διενεργείται προκαταρκτική εξέταση και ο τρίτος δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή ή την ανάκληση του βουλεύματος, με αίτηση που απευθύνεται προς το δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή στον εισαγγελέα, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος. Η υποβολή της αίτησης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διάταξης ή του βουλεύματος. Η διάταξη ή το βούλευμα μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, αν προκύψουν νέα στοιχεία."

*** Το αρχικό άρθρο 11 αναριθμήθηκε σε 17 και το πιο πάνω νέο άρθρο 11 προστέθηκε με τα άρθρα 1 (παρ.5) και 9 αντίστοιχα του Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο 12 Καταλογισμός

«Σε βάρος του ελεγχόμενου καταλογίζεται χρηματικό ποσό μέχρι της αξίας περιουσιακού αποκτήματος, το οποίο απέκτησε ο ίδιος, ο/η σύζυγός του ή το πρόσωπο με το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή το ανήλικο τέκνο του, εφόσον η προέλευση του περιουσιακού οφέλους δεν δικαιολογείται.».

*** Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 12 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 9 Ν.4571/2018, ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

Ο καταλογισμός γίνεται υπέρ του Δημοσίου από το αρμόδιο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Ο καταλογισμός αποκλείεται εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει δημευθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 9.»

*** Το νέο άρθρο 12, το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 10 του Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 228 Ν.4281/2014, ΦΕΚ Α 160.

Άρθρο 13 Περιορισμοί διενέργειας χρηματιστηριακών συναλλαγών

1. Οι περιορισμοί των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 32 του ν. 2843/2000 (ΦΕΚ 219 Α΄) επεκτείνονται στους βουλευτές και ευρωβουλευτές, στον γενικό γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, στους γενικούς γραμματείς περιφερειών, στους προέδρους των διευρυμένων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, στους νομάρχες και στους δημάρχους, καθώς επίσης στα πρόσωπα των περιπτώσεων θ΄, ι΄ και ια΄ της παραγράφου 1 του παρόντος νόμου. Στους ίδιους περιορισμούς υπόκεινται οι πρόεδροι, οι διοικητές, οι υποδιοικητές και οι γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων που ελέγχονται από το κράτος, όταν ενεργούν ατομικά, καθώς και για λογαριασμό των συζύγων και των ανήλικων τέκνων τους.

"2. Ως Επιτροπή κατά την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 2843/2000 θεωρείται η αντίστοιχη της παρ. 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ή η Γ Μονάδα της Αρχής του άρθρου 7 του ν. 3691/2008."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 12 Ν.3932/2011, ΦΕΚ Α 49/10.3.2011.

*** Το άρθρο 13 προστέθηκε με το άρθρο 11 του Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο (8) 14 Ειδικές ρυθμίσεις για το σώμα επιθεωρητών - ελεγκτών δημόσιας διοίκησης και άλλες κατηγορίες ελεγχόμενων προσώπων

1. Στο Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης εξακολουθεί να ανήκει ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και των επιχειρήσεών τους, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, κατά την ειδικότερη πρόβλεψη του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α΄), με εξαίρεση όσους υπαλλήλους περιλαμβάνονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

2.α. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του αστυνομικού προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, των συνοριακών φυλάκων και των ειδικών φρουρών, των συζύγων και των τέκνων τους, υποβάλλονται στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας, από την οποία και ελέγχονται

*** Βλ. σχ. ΠΔ 106/2006 (Σύσταση Τμήματος Παραλαβής και Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης στη Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων)

β. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, η διαδικασία, ο τύπος και ο τρόπος υποβολής των σχετικών δηλώσεων, η διαδικασία ελέγχου και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο χρόνος υποβολής της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης των ανωτέρω.

3."α. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, των συζύγων και των τέκνων τους υποβάλλονται στην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Αρχηγείου, από την οποία και ελέγχονται. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του προσωπικού της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων (Υ.Ε.Υ.) κατά τη διάρκεια της θητείας στην Υ.Ε.Υ. υποβάλλονται στη Γ` Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του ν. 3932/2011 (Α` 49)."
***Η περ. α` αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.8 του άρθρου 21 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ Α`63/22/03/2012)

β. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των πολιτικών υπαλλήλων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου υποβάλλονται και ελέγχονται από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.

" γ. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται οι υπόχρεοι από το προσωπικό του Λιμενικού Σώματος -Ελληνικής Ακτοφυλακής για την υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων και του ελέγχου τους, καθώς επίσης κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια."
***Η περ. γ` αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.8 του άρθρου 21 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ Α`63/22/03/2012)

"δ. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο χρόνος υποβολής της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης των περιπτώσεων α` και γ`."
***Η περ. δ` αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.8 του άρθρου 21 του Ν. 4058/2012 (ΦΕΚ Α`63/22/03/2012)

"4. Στο πλαίσιο των ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών που διενεργούνται από το Σώμα Επιθεωρητών -Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, είναι δυνατή η άρση του τραπεζικού, χρηματιστηριακού και φορολογικού απορρήτου εμπλεκόμενων προσώπων με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα του Σώματος."
*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.7 άρθρο 4 Ν.3613/2007,ΦΕΚ Α 263/23.11.2007.

"5. Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη μπορεί να ζητά από τις αρμόδιες κατά περίπτωση Υπηρεσίες να διενεργούν έλεγχο συγκεκριμένων υπόχρεων σε υποβολή δήλωσης αστυνομικών και λιμενικών, όταν υπάρχει επώνυμη καταγγελία σε βάρος τους η οποία υποβάλλεται απευθείας στον Υπουργό από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή από Ανεξάρτητες Αρχές ή από ελεγκτικά σώματα της δημόσιας διοίκησης ή όταν με οποιονδήποτε τρόπο δημοσιοποιούνται στοιχεία σε βάρος τους. Όταν η διεξαγωγή του ελέγχου στηρίζεται σε προηγούμενη καταγγελία, τηρείται η ανωνυμία του καταγγέλλοντος."
*** Η παρ.5 προστέθηκε με την παρ.6 άρθρου 1 Ν.3849/2010,ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.
*** Τα άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010,ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο (9) 15 Μεταβατικές διατάξεις

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο κατάλογος της παρ. 3 του άρθρου 1 διαβιβάζεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του.
2. Όσοι ανήκουν σε κατηγορίες προσώπων, για τις οποίες επιβάλλεται για πρώτη φορά η υποχρέωση υποβολής δήλωσης, υποβάλλουν τη σχετική δήλωσή τους μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος. 3.α. Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων των περιπτώσεων α` έως και ε` της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, ανάγεται, υποχρεωτικώς, ως το έτος 1990.
β. Για τις λοιπές κατηγορίες των υπόχρεων σε δήλωση, ο έλεγχός τους είναι δυνατόν να αναχθεί, κατά την κρίση της πενταμελούς Επιτροπής, ως το έτος 1990.

4. Η πώληση μετοχών ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιριών εισηγμένων ή μη στο χρηματιστήριο δεν εμπίπτει στους περιορισμούς του άρθρου 7 παρ. 1 του παρόντος νόμου, εφόσον η απόκτησή τους έγινε πριν από την έναρξη ισχύος του.

"5. Ως την έκδοση και δημοσίευση των προβλεπόμενων στο νόμο αυτόν, για την εφαρμογή του, υπουργικών αποφάσεων, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 25 έως και 29 του Ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155 Α). Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 1 ισχύει και για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου."

*** Η παρ.5 προστέθηκε με την παρ.4β άρθρου 13 Ν.3242/2004, ΦΕΚ Α 102/24.5.2004

*** Τα άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο (10) 16

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Ν. 3023/2002 (ΦΕΚ 146 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

"Η επιτροπή αποτελείται από έναν βουλευτή εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που εκπροσωπείται στη Βουλή, καθώς και από ένα μέλος του Συμβουλίου της Επικρατείας, ένα του Αρείου Πάγου και ένα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι ορίζονται με κλήρωση με τους αναπληρωματικούς τους από τις ολομέλειες των αντίστοιχων δικαστηρίων."

*** Τα άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο (11) 17

Η παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 3115/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Τα μέλη της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) τελούν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, σε αναστολή άσκησης οποιουδήποτε δημόσιου λειτουργήματος ή επαγγέλματος και δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνουν άλλα καθήκοντα, αμειβόμενα ή μη στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. Στα μέλη της Α.Δ.Α.Ε., εκτός του Προέδρου που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, επιτρέπεται η άσκηση διδακτικών καθηκόντων μέλους διδακτικού προσωπικού πανεπιστημίων υπό καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης."

*** Τα άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο (12) 18 Τελικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 24 έως και 29 του Ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155 Α), 7 του Ν. 2622/1998 (ΦΕΚ 138 Α) και 54 του Ν. 2935/2001 (ΦΕΚ 162 Α).

2. Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

*** Τα άρθρα 8-12 του παρόντος νόμου αναριθμήθηκαν σε 14 έως 18 με την παρ.5 άρθρου 1 Ν.3849/2010, ΦΕΚ Α 80/26.5.2010.

Άρθρο 19 Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων

1. Οι υπόχρεοι σε δήλωση περιουσιακής κατάστασης κατά το ν. 3213/2003 υποβάλλουν, στην ίδια προθεσμία, Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων των ιδίων, των συζύγων ή των προσώπων με τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, η οποία περιλαμβάνει:

α) τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες,

β) τη συμμετοχή τους στη διοίκηση πάσης φύσεως νομικών προσώπων και εταιριών, ενώσεων προσώπων και μη κυβερνητικών οργανώσεων,

γ) οποιαδήποτε αμειβόμενη τακτική δραστηριότητα που αναλαμβάνουν παράλληλα, με την άσκηση των καθηκόντων τους, είτε ως υπάλληλοι είτε ως αυτοαπασχολούμενοι,

δ) οποιαδήποτε αμειβόμενη περιστασιακή δραστηριότητα (περιλαμβανόμενων της συγγραφικής δραστηριότητας, του διδακτικού έργου ή της παροχής συμβουλών) που αναλαμβάνουν παράλληλα με την άσκηση των καθηκόντων τους, εάν η συνολική αμοιβή υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ανά ημερολογιακό έτος,

ε) τη συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, όταν αυτή η συμμετοχή ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στη δημόσια πολιτική ή όταν δίνει στον υπόχρεο τη δυνατότητα σημαντικής επιρροής επί υποθέσεων της εν λόγω εταιρείας ή σύμπραξης,

στ) για την περίπτωση προσώπων που υπηρετούν σε αιρετή δημόσια θέση, οποιαδήποτε οικονομική υποστήριξη από τρίτους, σε προσωπικό ή σε υλικούς πόρους, που χορηγείται σε συνάρτηση με τη δημόσια δραστηριότητά τους, με ένδειξη της ταυτότητας των τρίτων αυτών, εάν η συνολική αξία υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά ημερολογιακό έτος,

ζ) οποιαδήποτε συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα που προκάλεσαν άμεση ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τα καθήκοντά τους. Ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται η περίπτωση κατά την οποία υπόχρεος έχει προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να επηρεάσει αθέμιτα την εκτέλεση των καθηκόντων του. Σύγκρουση συμφερόντων δεν υπάρχει στην περίπτωση που ο υπόχρεος αντλεί κάποιο όφελος μόνο ως μέλος του γενικότερου κοινού ή μίας ευρύτερης κατηγορίας ατόμων.

2. Το περιεχόμενο της Δ.Ο.Σ. περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ, το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού.

3. Η Δήλωση Οικονομικών Συμφερόντων υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω ενιαίας εφαρμογής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2Α του ν. 3213/2003 και περιλαμβάνει τα συμφέροντα και δραστηριότητες των ανωτέρω περιπτώσεων που αφορούν στο προηγούμενο της υποβολής οικονομικό έτος, υποβάλλεται από τον υπόχρεο για τα δικά του στοιχεία και εγκρίνεται υποχρεωτικά από τον σύζυγο ή το μέρος με το οποίο ο υπόχρεος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης για τα δικά τους στοιχεία. Την ίδια υποχρέωση προς έγκριση του αντίστοιχου περιεχομένου της δήλωσης του υπόχρεου που τους αφορά, έχουν και οι εν διαστάσει σύζυγοι. Η διαδικασία της περίπτωσης γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 εφαρμόζεται αναλόγως.

4. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται κατά το νόμο δημοσιοποίηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, μπορεί, υπό τους ίδιους όρους, να δημοσιοποιηθούν και στοιχεία των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων.».

*** Το άρθρο 19 προστέθηκε με το άρθρο 12 Ν.4571/2018,ΦΕΚ Α 186/30.10.2018.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 59 του ν. 4753/2020 (Α' 227),όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 488 Ν. 4781/2021,ΦΕΚ Α 31/28.02.2021:

"Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από 1.1.2020 έως και 31.12.2020 και ετήσιες του έτους 2020 (χρήση 2019), υποβάλλονται μέχρι και την 31η.3.2021."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 68 Ν.4871/2021,ΦΕΚ Α 246/10.12.2021:

"Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από την 1η.1.2021 έως και τη 16η.11.2021 και ετήσιες του έτους 2021 (χρήση 2020), υποβάλλονται μέχρι και τη 16η.2.2022."

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: «Κατά το άρθρο 8 Ν.4890/2022 ΦΕΚ Α` 23/11-02-2022 «Το άρθρο 68 του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιείται ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων και διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 68

Παράταση προθεσμίας υποβολής δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων

Κατ' εξαίρεση των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 1 και στο άρθρο 19 του ν. 3213/2003 (Α' 309), δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και οικονομικών συμφερόντων, αρχικές με απόκτηση ιδιότητας υπόχρεου από την 1η.1.2021 έως και τη 30ή.11.2021 και ετήσιες του έτους 2021 (χρήση 2020), υποβάλλονται μέχρι και την 28η.2.2022.»